

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:	
Éves díj	10 kor.
Hogyodó díj	4 "
Külföldön házon kívül:	
Éves díj	20 kor.
Hogyodó díj	5 "
Világkezes postán szállítva:	
Éves díj	24 kor.
Hogyodó díj	6 "

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Elgondoljuk minden nap a hétfő és
kedd esti napok kivételével

Eszerintesség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A munkásság hírtájak visszatérnek
vagy megújításra nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a
kiadóhivatalban intézendők.

Magyar német árú 3. állás.

NAGYVÁRAD, április 18

A társadalom harmoniája.

Hölgyeim és Uraim!

Minden nagyobb változásnak, mely az anyagi, vagy szellemi világban készül, megvan a maga előjele.

Mikor a nap feljön, rózsaszínre derül az ég pereme s ezer színű sugárban ég a kelet. Ha vihar közelg, elsötétül az ég, aggódó esipogással röpdösi fészket körül a madár s a távoli égzengés sürgeti, hogy fedél alá siessen az ember.

Ha pedig új eszme bibora gyulad az égen s a szellemi élet horizontján ezer féle theoria ezikázik végig, feltolva s elejtve káprázatos gyorsaságban ismeretlen neveket, akkor vajudik a világ s megújul a földnek színe.

Tegye kezét bárki a földre; nem érzi-e, hogy reng? Hallgatózzék kissé, nem hallja-e a távoli tompa zugást, az elégedetlenség szavát, mely betölti a világot? S ha távolba néz, nem látja-e vastag köd gomolygását köröskörül a szemhatáron, mely folyton tovább-feljebb csuszlik s nem tudjuk áldásos esőt hoz-e melytől telni, vagy csak villámokat és jeget hoz-e reánk, amelytől oda lesz az emberek vetése?

Egy vajudó világ közepett élünk, küszöbön állunk, melyen át a multból, jövőbe lépünk.

Egyszer már volt ilyen, egész világra kiható változás a földön. Akkor is így várt az ember, ily ropogott minden régi intézmény, ily bizonytalanságban élt a világ, ily elégedetlenség dult a társadalomban.

Akkor szólott az Atya a Fiúnak és az ige testté lön és miközttünk lakozék, itt élt a világon és a világ nem ismerte meg őt. A Fiu szólt és eljött a sz. Lélek, a Lélek, mely az Atyának és Fiúnak kölcsönös szerelme és megtermékenyíti a magot, mit a Fiu, Atyja kívánságára elvetett a földön. És az isteni magva megfakadt, telnőtt, virágba borult s az embe-

rek ettek gyümölcséből, az élet fájának gyümölcséből, mely másodszor lett elültetve a földön.

És nagy öröm volt akkor a világon, midőn először ragyogott az emberek szeme előtt az égi fény s először melegekedtek át az égi tűz, a szeretet mellett. A világosság mellett Atyjának látta az Istent és testvért látott az emberben, kik mindnyájan azon egy Atya gyermekei, azon új melegség folytán keblére ölelte a felismert testvéreit s a megváltás győzelmeként az összeölekezett emberek felett áldólag örködött a szeretet Istene, előre mutatva, menj és foglald el a földet, uralkodj minden teremtmény felett s uralmatat kísérje a béke.

Elmult az ünnep, a béke ünnepe: ma megint sötét a föld, sötét és hideg.

Az emberek nem ismerik egymást és dideregve keresnek egy kis meleget.

* * *

Hölgyeim és Uraim!

Ház épült városunkban a télen. Nem templomnak készült, tornya nem volt mely az ég felé mutasson, nem családi szentélynek, mert hiányzott belőle a tűzhely. Durva gyalulatlan deszkából tákolták össze s kályhákat állítottak belé.

Mikor készen lett, megindult felé a népek vándorlása.

Micsoda nép. Arczokról le rítt az éhség, s a vágy, valamibe harapni, akár kenyér az, akár ember, mi harapható, rongyaik nem bírták megvédeni a dermesztő hidegtől és jöttek százával, ezrével. Rég betelett már a melegdő tanya és még mindig jötteks a kint szorultak szidták azokat, kik nem akartak kijönni belülről s bentről haragudtak a kintevőkre, mert nyitva tartották az ajtót. Szörnyű kép ez a didergő ingyen levest habzósoló tömeg.

Micsoda nép, mely akkora tömegben verődött össze? Micsoda idők járnak, hogy ennyire tönkre teszik a tömeget? micsoda nyomor az, mely mint gazdátlan ebet, fagyban hóban kóborgásba úz embereket.

Ez a nép, a mi jó magyar népünk; ez az idő a mi időnk, ez a nyomor, a mi társadalmi haladásunk árnyéka.

De én kérdelem; ki ette meg ezeknek a kenyérét, ki vitte el ruháját?

Ez a nagy kérdés, de akad rá felelet száz-féle és minden feleletnek van pártja és minden párt szakadás a régi egységes magyar társadalomban és minden szakadással növekszik a gyűlölet és a gyűlölet mint köd üli meg az eget, elfedve azt a fényt és meleget, mely egykoron beragyogta az emberek útját és testvéreként vezette őket előre bámulatos, szédületes kulturához. Ma a régi fény és meleg helyett csak melegdő ház maradt.

A mai társadalmi csoportok, mondhatnám, társadalmi eszkimók, hisz mind önzés alapján szövetkeznek a nagy foka vadászatra, homlok-egyenest ellenkező intézményekben keresik üdvüket s nem veszik észre, hogy bár melyik zászló jut diadalra, mindig csak egy osztály javát jelentené, új ellenkező harcra tüzelve a többi osztályokat.

Hiányzik ebben a lázas társadalmi küzdelemben, mely a jólétért folyik, az etikai tartalom, az összekötő kapocs. Szemben áll ma a hatalom, a pénz, s a nép érdeke, ugyanugy, mint régen. Mert ugyan melyik osztály uralmát nem próbálta még ki az emberiség? Melyikben nem csalódott? A két európai kultur állam, Görögország és Róma egyformán fejlődött. Kr. e. 1000-ben Patriarchális királyság volt az első kormány forma görög honban. A király körül csoportosultak azok, kik kiváltak a népből vitéségük által, kiket jobbaknak — optimatunak — neveztek. Ezek tanácskoztak a közügyek felett és végzésüket tisztelettel fogadta a nép. Mivel pedig az erő biztosította a hatalmat, ezt otthon is éreztetni keztek, elnyomták a népet, privilégiumokat csináltak a jobból, hatalmasokat önmagokból és rabszolgát a népből.

Ugyan ez a forma, ugyan ezen eredmény-nyel uralkodott Kr. e VIII. századtól Rómában. A nép e kormány forma mellett elvesztette szabadságát.

A „TISZÁNTÚL” TÁROZÁJA.

Velenceze galambjai.

Irtá és a Katholikus Szabad Liceum 1903. ápr. 18-iki záróünnepélyén felolvasta

Dr. Krüger Aladár.

Kopognak és belép — megnyúlt orral, szegény, —
Egy derék barátom, egy lelkes agglegény,
S keservebb arccsal, mint az őszi felleg,
Beszélni, beszélni, panaszkodni kezdett:

*

»Nézd, az ablak alatt, amott lenn a kertben
Kicsi gyermek játszik — Imígyen kezdettem,
Mikor a napokba'
Egy édes kis lányhoz benéztem egy szóra.

Nézd, amott az ágon rügy fakadt vidáman,
Fürödve tavasznak enyhe sugarában.
Mennyi boldog remény — mert érez az ág is!
Mennyi szép vágy, óhaj — mert él a virág is!

Nézd, most a fiúcska körül néz — kezében
Fonalat pattogat széles jó kedvében,
Ostonyelet keres — most kapja, odafut,
Letöri az ágat, a rügy a sárba hullt,
Rákötli a spárgát, aztán hajrát kiált
S vígan hajtvá semmit, rohan a kerten át.

Lásd csak, ez az élet: egy pajkos, rossz gyermek,
Kit azonban, sajnos, soha meg nem vernek.
Kis rügyecske vagy te, én talán egy galyfa,
Indulunk tavasznak reménynyel megrakva
S lehet, hogy már holnap letör a rossz gyermek
S velünk sujt mást, a kit még élve felejtett.
Oh hidd el, mit sem ér örülni, élvezni;
Egy galy, egy rügyecske, nem vagyunk már semmi.

A kis lány rám nézett, egy szó, egy hang nélkül.
De én kiolvastam fekete szeméből,
Mit jelent mosolya, a hogy reám nézett:
'Látszik, hogy nagybójt van. Sovány az ebéded.'

Talán nem is hiszed? Folytattam én tűzzel.
Nézz szét a világon. Találkozol bünnel,

Pedig bölcsőjében erény volt még neve.
A gazdag úr háza adóssággal tele.
Az ott beállhatna szentképnek a falba,
Ha nem gaz bűnökkel földne jámbor arca.
A nagy hazafinak legnagyobb a zsebje
Tömd meg ezt s azonnal szolgálj lesz a nyelve,
S az ünnepezt zseni, kit szajkók dícsérnek,
Egyben nagy: adósa minden főpincéznek.

A kis lány rám nézett: két kacagó szemben
A hamiskás választ rögtön észrevettem.
'Ej, ej, csakugyan oly rossz a világ sorja?
No, holnap elseje. Holnap fordul jobbra.'

Ah, hát gúnyolódunk! Hallgass ide tehát.
Ős időkben mondok régi históriát.
Kicsi lányok úgyis semminek sem hisznek,
Csak nagymama mondta régi meséiknek.
Mesélek hát én is. Kezembe kezelt adj,
Csak úgy közömbösen, nehogy faképnél hagyj,
S egész közömbösen mondom a regeszót,
Kezdjük. Mese, mese. Egyszer volt, hol nem volt...

FÁBRY TESTVÉREK

divatáruháza

Nagyvárad, Fő-utca.

Tisztelettel értesítjük igen tisztelt vevőinket és a n. é. közönséget, miszerint a tavaszi és nyári idényre divatru-
ujdonságaink teljes és meglepő nagy választékban megérkeztek.

Kemény és puha férfi és fiu kalapok, a főtisztelendő klérus részére is. — Carlshadi és budapesti kézimunka készítésű
fekete, sárga, szürke női, férfi és gyermek cipők gombos, füzös, spangnis s mindenféle kiállításban. — Férfi ingek és nyak-
kendőkben eredeti külföldi minták is. — Női, férfi és gyermek csikos és schottis divat-harisnyákban különlegességek. —
Női, férfi glacé és svéd keztyűk s még igen sokféle izléses ujdonságok.

Keresztény üzlet!

Lelkiismeretes olcsó árak!

Kr. e. 500-ban reformot hoztak a művelt világba. Görög orsz. Solon behozza a timokráciát. Nem tekintenek többé származásra, vagyont szerinti osztályozzák a népet s vagyonuk szerint viselik a terhet és nyerik a jogokat. Ugyan ez időben Serv. Tullius Rómában rendezte a cenzus szerint az alkotmányt. Mivel most a vagyon lett a hatalom alapja, ezek uralma alatt még az erkölcsök pusztulása árán is vagyont hajhász mindenki s a tőkét oly hatalommal védte, hogy a hitelező, fizetni nem tudó adóst rabszolgává tehetette, elzárhatta, sőt megölhette.

A timokratákból uzsorások fejlődtek, s a nép nemcsak szabadságából, de vagyonából is végkép kipusztul. Kleisthenes akkor demokrata alapra fekteteti a görög birodalmat, a szám döntött azután, s hogy többé kényur ne lehessen senki a nép felett, jogot ad a népnek arra, hogy oly polgárokat, kik tekintélyüknél fogva a népre veszélyeseknek látszottak, asztrakizmus-sal száműzhesse hazájából.

Ime! Korlátlan érvényesülés és védekezés mód a nép számára, s mi az eredmény!

Az asztrakizmus Themisztoklest száműzte nagygyá tett hazájából, a népszavazás börtönre vetette a marathoni győzőt Miltiadest, Sokrates méregparárra itéli és Fülöp kezére játsza a hazát, majd polgárháborukba indul és szabott áron adja szavazatát nagyszájú Kleonoknak.

Rómában ugyanigy próbálják ki a kormány formákat, a demokrácia 5 százados küzdelme a pretorianusok után a katonai tyrannizmusba a nép pedig nem törődve legjobbjai pusztulásával, kenyeret és czirkuszi mutatványt keres. A szabadság és vagyon elvesztése után oda lett a becsülete is.

Nem az intézményben van a hiba, hanem az emberekben. Nem is az intézményeket kell reformálni, hanem az embereket. De ahhoz önuralom kellene és egy abszolút tekintély tisztelete, míg a másikhoz csak rombolási szenvedély.

A mi világunk tul van a tyrannizmuson, a király csak uralkodik, de nem kormányoz. A nemesi kiváltságok elmúltak. Ma már csak guny, vagy operett téma az ezeréves multtal bíró nemesség és nem törődnek vele, ha sárral hajigálják tele a nemesi családok leveles szekrényét, habár a sár a magyar történeten folyik végig, mely csak egy könyv tábla, a nemesi levéltárak nélkül. Annyira nincs kiváltságos osztály, hogy még a királyi koronát is csak arany sulya szerint becsülik, s hős az, ki kritizálja.

A második társadalmi formában vagyunk ma berendezkedve a timokracziában. Es nem karddal hódít ma, hanem jelszóval. A pénz

uralom jelszava lett a valaha tiszta liberalizmus.

Abban a hitben élünk, hogy a régi jelszavak, szabads. egy. testv., ma nagyobb sulyal uralkodnak, mint valaha, s ezek irányítják a nemzet sorsát.

Ennek az illúzióknak a tények mindenben ellent mondanak. A plutokrácia uralkodik ma hazánkban a régi jelszavak alatt.

A szabadság kedves neki, mert biztosítja azt, hogy az erős felfalhatja a gyöngét, az egyenlőség erőt ad neki az egykor kiváltságos osztályok utódaival szemben. A testvériség pedig jó arra, hogy némi asszonyos humanizmus révén ideális színben tűnhessen fel, másrészt a jogba becsümpészve védelmezze hátát, ha büns manipulációjában rajta veszt. Hisz a mai humanizmus abban áll, hogy krajczárokat ad elvett forintok helyett, s megfogja a kezét, mely a bünt büntetni akarná.

A mai pénzuralom tehát annyiban szabadelvű, amennyiben az a hagyományok tiszteletétől s a mult becsülésétől felmenti a nemzetet, s tért nyit az önzésnek s az erő korlátlan uralmának. Előtte reakció minden, ami az anyagi haladás helyébe szellemi teszen, a pénz helyébe a hagyományok becsületét és a becsület tiszteletét.

Annyiban szabadelvű, mert ez szentesíti a szabad versenyt erős és gyöngé, meztelen és fegyveres között, mert ez teszi hatalommá a tőkét. Ez adja azt az erkölcstelen erőt a tőkének, hogy addig is szaporodik, míg gazdája alszik.

Tessék újból felvetni a kérdést. Ki eszi meg az emberek kenyerét, ki vetkezteti le az éhesekeket.

Ebbe a pénz uralmi rendszerbe, mely nálunk is cenzus szerint értékli az embert, ma már belé szól a demokrácia is.

Kleonok bőven vannak s féltő, hogy a szabadság és vagyonvesztés után a becsület is veszni indul, hiszen nyíltan mások kárával akarnak boldogulni, mások vagyonából élni.

Ebben a nagy osztályharczban csak a zavar nő a harc élesedik s a béke pusztul.

Az élet e taposott országutján ott áll ma is a kereszt. Madár száll reá és megpihen, mintha faág volna. Utas jön felé és megemeli kalapját mint szent jel előtt, állatok futnak a legelőről haza és hozzá dörgölöznek, besározva azt. Hányféle szemmel nézik — mégis csak a régi szent kereszt az.

Az osztályharczok csapatai pedig beleütözköznek és egy percze hül egymás iránti dühük, hogy a keresztet töltsék ki azt.

Pedig ez adhatja vissza a harmóniát a világnak. Ez teheti újból csak testvérré a küzdő embereket.

A kereszt tövében nincs személyválogatás, mutatja a kereszt egyházának szervezete.

Pápáink közül a negyedik rabszolgaságból jutott a trónra s a 259 névből álló névsor szinte tarka és nemes családok ivadéka és szegény emberek fiainak nevéből. Egyházmegyénk püspökeinek nevei is ilyen változatosak s éppen a Mátyás idejében szegény iparosok fiai ültek e leghíresebb püspöki székekben, kik mint kancellárok s a király bizalmasai ültek a zászlósúrok között rendi alkotmány daczára.

Egy képpel zárom beszédem.

Nem régen temettünk egy egyháznagyot. Bibornok volt, fejedelmi családtagokkal egyrangú; és mikor meghalt, vissza vágott atyjához. Mily különbség a rangban? Egy szegény iparos az apa — királyi családokkal egyrangú a fiu és össze jönnek a halálban, mint el nem mult szeretetök az életben.

Az egyház nem néz születést, csak embert keres belső tartalommal. Az állásnak tekintélyt ad az egyház, az embernek személyválogatás nélkül szeretetet.

Ott áll a temesvári sír. Egymás mellett nyugszik az iparos apa és a bibornok fiu, fellettük a kereszt, mely nagygyá tette, de szétválni nem engedte a családot.

Ez a morális érzés hiányzik a világból, mely csak gyűlölni tudja a társadalmi osztályokat s testvért csak egy sorban lát, sem feljebb, sem lejjebb. A kereszt fogja meghozni a békét, mert Isten lelke lebeg a társadalmi khaosz felett.

Majd szól újra a Fiu a sz. Léleknek, ki újra beköltözik a szivekbe, megújítja a föld színét a szeretet jegyében s az új égi világosságnál újra megismeri mint testvért, ember embertársát, újra kihullanak a fegyverek a kézből s a jog csatája után a szeretet országában megszületik a béke.

En ho niki! Fel fog tűnni a kereszt! Lesz még egyszer ünnep a világon!

Népgyűlés Ugrán.

Gróf Tisza István tudvalevőleg nyílt levelet intézett az ugrai kerület választóihoz, amelyben a vámközösség fenntartásának és a katonai javaslatok megszavazásának a szükségét hangoztatta. A nyílt levél nagy megütöközést keltett az ugrai kerület választói között s ma, vasárnapra népgyűlést hívtak össze, amelyben tiltakozni akarnak a nyílt levélben foglaltak ellen s bizalmatlanságuk-

Távol vidéken, messze túl a kék Adrián Szerelmes volt egymásba egy ifjú s egy leány. Itáliában történt; máshol nem eshetett. Ott állítólag most is vannak szerelmesek.

Csodás ott az éghajlat. Szerelmes ott a nap, Hevétől a virágok is lángra gyultanak. A tenger is szerelmes: hiszen a színe kék S szerelmes kék ruhában mosolyg le rá az ég.

De mindez rút csalárdság, kelepeze mind csupán, Nászútra czifra díszek, mint csipke a ruhán. Ki nem veszem Velence híres galambjait — Ez az, a mire most bölcs históriám tanít.

Húsz éves volt az ifjú, tizenhét a leány, Állottak életüknek fakadó tavaszán. Festő volt mind a kettő, kit múzsa ihletett, Együtt mentek keresni örök hírt, nagy nevet.

Szólt az ifju: Festek olyan képet, minőt Nem festhet ez tán senki s nem festett ezelőtt. A leány szólt: Fessük együtt, úgy jobban sikerül. A biblia is mondja, hogy nem jó egyedül.

Kezdték mindjárt a munkát. Nagy volt a téma [s szép: A boldogságot kellett hogy hirdesse a kép. Mi másról lenne is szó két ifjú lény között? Azt vélik, minden boldog itt lenn s minden örök.

Először gazdag rétet ábrázolt az a kép, Melyen virágot ifju s odább egy lányka tép. Ezt elhajíták. Nem jó. A legnagyobb baja, Hogy a lánytól az ifjú nagyon távol vala.

Következett az erdő. Egymásnak oldalán Vidám beszélgetésben ment az ifjú s a lány. Ez tetszett kissé. Aztán eldobták. Szó beszéd — Nem ad ez boldogságot, csupán a kezdetét.

A harmadik új vászon a lány és a legény Ott ültek egymás mellett virágos völgy öln. A nyári napsugártól ellankadt fű, virág S a két ifjunak arcán kigyúlt szerelmi láng.

Ifjút az ifjú festé, a lány meg a leányt. Egyszerre kezdték festni mindkettő ajakát. Ajak ajakhoz ér már, egy-két vonás csupán... Ugy is tudjuk, mi csattan édesen azután.

S a mint egymáshoz ért ím a két festő ecset, Váltott a két művész is égő tekintetet. Szem szembe, szív a szívre, ajakhoz ajk tapadt Es — és — a dicső festmény maig csonkán [maradt.

Mert hát — hogy is mondjam csak! — édes [csók mámore, A mint elcsattant, épp oly mohón suhant tova. Csalódott, fásult szívvél, némán, unalmasan Bosszúsán néztek széjjel — s elváltak szóltalan.

Mi lett velök? Nem írták pergamenre soha. De föléedt sírjukból a két halott pora. Galambbá lett a porszem. Kinőttek szárnyai S Velencebe röpültek galambok százai.

Ott turbékolnak csalán. Bohó nászútazók Hisznek nekik s azt vélik, hogy édes, jó a csók. De hogyha vége s a pár némán, csalódva áll Velence sok galambja odább kacagva száll...

S ha csalás, csalódás a csók, a szerelem. Mit ér akkor az élet, mit ér, mondd meg nekem?

Közben pedig halkan, neszzel se neszezve, Borúlt vala künn a kertre öreg este. Néztünk az ablakon messze, messzeségbe, Ebredező csillagokkal fényeskedő égre. A pajkos fiucska aludt már bizonynyal, Édes anyja karján álmódva manókkal, Bohó tündérekkel — kicsi ostorkája Ketté törve borult a rügybimbócskára.

Tenger csillag ott fön, két csillag mellettem. Körülnéztem fanyar, unalmas rossz, kedvben. Nini! itt mellettem a két csillag könnybe... Istenem! hát mit is beszélhettem össze! Homlokomhoz kapok — mellettem két csillag S ott fön is, úgy látom, mind könnyeznek, sirnak... Oh, én, én ügyetlen! a hold is kinevet! S szomszédom könnyen át mosolygva így felelt:

nak kifejezést adni gr. Tisza István képviselőjük iránt.

Akként tervezték, hogy Budapestről több képviselő lerándul a népgyűlésre, azonban a politikai viszonyok azt parancsolják, hogy az ellenzéki honatyák ez idő szerint Budapesten tartózkodjanak, miért is a mozgalom vezetői az irányban tettek lépéseket, hogy a népgyűlés a jövő vasárnapra halasztassék.

Az abnormis időjárás is nagyon akadályozza a választók megjelenését a népgyűlésen.

Két küldöttség.

A katonai javaslatok ellen tüntetni tegnap ismét két küldöttség járult gróf Apponyi Albert házelnök elé: a *Hajduság* és *Hódmezővásárhely* küldöttsége. A hajduságból Hajdu-Böszörmény, Hajdu-Nánás, Hajdu-Szoboszló és Nádudvar küldöttei jöttek számszerint *hatszáz*an. Osi Bocskay-zászló alatt vonultak fel. Ezt a zászlót a várostól kellett kikérniök és tizennyolcz tehetős polgár negyvenezer koronát tett le biztosítékul, hogy a zászlónak semmi baja sem lesz. Kovács Gyula képviselőjük jött a hajdúakkal, akiket a vonatnál a többi hajdú országgyűlési képviselő fogadott, névszerint Rákosi Viktor, Papp Elek, Benedek János. A Házban Bakonyi Samu is csatlakozott a küldöttséghez. Gróf Apponyi Albert félkilenczkor fogadta a hajdúakat, akiknek nevében Papp Elek üdvözölte a házelnököt és adta át a petíciót a katonai javaslatok ellen. Apponyi válaszában a szokásos kijelentéseit ismételte, hangsúlyozván, hogy tekintsek majdan a képviselőház határozatát a nemzet törvényes akarata kifejezésének. A küldöttség lelkesen megéljenzte Apponyit és mint a nép barátját ünnepelte.

A hajdúak után pedig *Hódmezővásárhely* százötven tagu küldöttsége ment Apponyi elé. Kovács József pártelnökük vezette őket és Endrey Gyula képviselő adta át a petíciót. Apponyi itt is a megszokott választ adta. A küldöttségek azután felvonultak a karzatokra.

A hajdúak délben kivonultak az Andrássy-ut köröndjén levő Bocskay-szobor elé,

hol Rákosi Viktor beszédet mondott, Benedek János pedig költeményt szavalt.

ORSZAGGYÜLES.

A képviselőház ülése.

Budapest, április 18.

Elnök: Apponyi Albert gróf.
Több rendbeli iromány előterjesztése után *Dedovics György* jegyző: Felolvassa az indítvány- és interpellációs könyveket. Az indítvány könyvben *Madarász József*nek két indítványa van bejegyezve. Az egyikben utasítatni kéri a kormányt, intézkedjék a *nádorválasztás* ügyében, a másikban önálló *nemzetország felállítását* kívánja. Mindkettőre nézve törvényjavaslatot is nyújtott be. (Eljenzés a szélsőbalon.) Ezenkívül négy interpelláció van bejegyezve. *Visontai Soma* a Galicziából kitiltott magyar munkások ügyében, *Szüllő Géza* két rendbeli és *Olay Lajos* a községi választók összeírása ügyében.

Elnök: Jelenti, hogy két névszerinti szavazás után a kérvények tárgyalására, majd az interpellációkra térnek át.

Kubik Béla: Az interpellációkra tesz megjegyzést.

Elnök: Következik az első névszerinti szavazás a honvédelmi miniszternek válaszára. A szavazás az »R« betűnél kezdődik.

Felkiáltások a szélsőbalon: Rossz jel.

Felkiáltások jobbról: Rátok nézve.

Elnök: Az ülést felfüggeszti.

Szünet után.

Elnök: Elrendeli a szavazást.

A képviselőház 100 szótöbbséggel tudomásul veszi a választ. Ellene szavaztak 142-en, mellette 42-en.

Elnök: Következik a második szavazás a pécsi hadapródiskola ügyében. A szavazás a W betűnél kezdődik. Az ülést öt percre felfüggeszti.

Szünet után.

Elnök: Elrendeli a szavazást.

A kormánypárttól *Willmann János*, *Hock János*, *Ivánka Oszkár* nem-mel szavazott, emitt az ellenzék nagy éljenzéssel fogadott.

A Ház 77 szótöbbséggel elfogadja a miniszter válaszáat. Ellene szavazott 50, mellette 127.

Elnök: Konstatálni kívánja, hogy Holló képviselő a tegnapelőtti felszólalásában hasz-

nált erős kifejezéseket nem a miniszterre értette.

Holló Lajos: Magáévá teszi az elnök kijelentését.

Elnök: következik a napirend szerint a kérvények tárgyalása. Előbb az ülést tíz percre felfüggeszti.

Szünet után.

A börze.

Elnök: Megnyitja az ülést. Következik a fedezetlen határidőről szóló törvényjavaslat tárgyalása.

Rubinek Gyula: A külföld gazdasági viszonyaiból nem szabad következtetést levonni a mi gazdasági viszonyainkra. Hosszan foglalkozik Neumannnak ez irányban tartott beszédével, majd áttér a vámvédelem megoldásának kérdésére. Ha mi nem tavolítunk el minden olyan akadályt, mely lehetővé teszi a vámvédelem kijátszását: akkor az ezen irányban végzett munkánk hiábavaló volt. A vámvédelem befolyással van a határidőüzletre is. Gróf Tisza Istvánnal szemben kijelenti, hogy az áralakulás igenis befolyásolja a határidő üzletet. A fővárosi malmok valóságos egyeduralmat gyakorolnak a tőzsdére. Egyáltalán veszedelmesnek tartja a malmok egyesülését. Ha a malomkartel nem vásárol a budapesti piacon, ennek okszerű következménye lesz az, hogy az árak esni fognak. Még fokozottabb árcsökkenés lesz, ha a malmok nem mint vevők, de mint eladók fognak megjelenni a piacon és nem lisztet, hanem búzát fognak eladni. Hát ez nem reális, mert ez fedezeti üzlet. Hogy mily keretű a spekuláció a tőzsdén, adatokat sorol fel. 1897-ben 16 millió mm. búzát bonyolítottak le, midőn az összes termés 24 millió mm. volt. 1898-ban 40 millió, 1899-ben 50 millió, 1900-ban 36 millió és 1901-ben 35.6 millió mm. buza jött forgalomba. Ez azt mutatja, hogy a vámvédelem érvényesülése hatással van a tőzsdéi spekulációkra. Ő is követeli a tőzsdéből az oda nem való elemek kiutasítását és gátat vetni az ott folyó játékokra, mely gazdaságunkra is káros hatásu.

A kulisszák mögöl.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, ápr. 18.

Csütörtökön volt, hogy a T. Ház tizenegy napig tartott vakáció után ismét összehült és ezzel a husvétiszüneti esőndet mozgalom váltotta fel. Az ellenzék mindjárt az első napon újult erő-

Velenceze galambjairól
Még egy másik rege is szól.
Elt valahol, közel, messze,
Síkságon vagy rengetegbe;
Tegyük őket bármi tájra,
Elt egy fiú meg egy lányka.
Egyik sem volt képzelt zseni,
Nem kívántak ők festeni
S mégis lásd, e bátorságot,
Keresték a boldogságot.
Szólt a fiú: Megtaláltam
Két szemednek a párjában.
A lány nem szólt — piros arcza
Csak a legszebb választ adta.
Es elmentek — oh, mily próza!
Kézenfogva — a templomba.

Szálltak évek sebes szárnyon,
Mint megannyi édes álom.
Édes álom — közbe-közbe
Egy apró kis angyal jött be.
Messziről jött, el is táradt,
Ott maradt hát boldogságnak.

Egy kis barna, egy kis szőszke,
Kicsi háznak féltett gyöngye.
Mennyi vígság! mennyi remény!
Nincs párjuk a föld kerekén!
Ez tudós lesz, az katona —
Jaj, csak baj ne érje soha!
S szent áldásért — oh mily próza! —
Sohsem jártak
Kilincsére uraságnak —
Hanem csupán — a templomba.

Szálltak évek sebes szárnyon;
Hó elolvadt a határon
Es örök hó hullt helyébe
Egykor ifjú pár fejére.
Kéretlenül, lomha lábón
Bekopog az örök álom.
Kéretlenül, de nem félve,
Borulnak hús sír ölébe —
Próza vég — együtt szállva
Az öröklét templomába.

Am hamvaik szárnyra keltek,
Mind megannyi galamb lettek.

S Márk teréről,
Velencezből
Boldogságot így hirdetnek:
Nem festeni, nem mesélni,
Boldogságot át kell élni.
At egy nővel, szeretettel,
Igaz hittel, becsü ettel.
S ha vág a gúny, hogy ez próza:
Keress támaszt — Márk-templomba!

Kigyúlt lent két csillag — amott fenn az égen
Mosolygott a többi ezer anyalképpen.
Kiegyenesedtem — alattunk a kertben
Még szólalt egy tücsök halkán, félve, csendben,
Még a letört ág is a hervadó rügyre
Ráborult, a hűvös szellő ellen küzdve.
Fehér szirmait a virágos barackfa
Édes suttogással hullatta, hullatta.
Remegő kezemmel — eltűntél, fanyarság! —
Még fogtam szomszédom remegő kacsóját
S mintha megvallanám a magas egeknek,
Ráleheltem egy szót félénken: szeretlek —

ÖZV. JÜNGLING JÓZSEFNÉ

állandó nagy raktára

varrógép, kerékpár, alkatrész- és felszerelésekben
NAGYVÁRAD, Fő-utca (Bazár-épület).

Nagy választék **acetylén-lámpa, lég-**
tömlő és gummiköpenyben stb. Szakszerűen berendezett **NAGY JAVÍTÓ MŰHELY.** — Emalírozás, nickelkezés és bármiféle javítások pontosan és jutányosan eszközöltetnek.

Carbit napi árban!

A legjobb gyártmányu
Rössler és Jauernig Ausztria, Seldi- és Neumann-féle
kerékpárok

vannak állandóan dús raktáron.

Becses pártfogást kérve, vagyok kiváló tisztelettel

207.

ÖZV. Jungling Józsefné.

vel vette fel a küzdelmet és a függetlenségi párt a szünet alatt erősödést is nyert. Polónyi Géza személyében, a kit a kézdivásárhelyiek az elhunyt Molnár Józsiás helyébe küldöttek be a törvényhozásba.

Polónyi Géza már az első ülésre bevonult a Házba, hogy ott a terepet megvizsgálja és tanulmányozza. A Ház bejárójánál Csávolszky Lajossal akadt össze, a ki az előző való este kilépett a Kossuth-párt kebeléből. Es a két honatyá imigyen beneventálta egymást.

— Isten hozott, Géza! — üdvözlöi Csávolszky az új honatyát, a mire Polónyi megjegyzi:

— Ugy hallom, hogy kiléptél a Kossuth-pártból?

— Igen — válaszolja Csávolszky — helyet csináltam neked, hogy te léphess be.

Betekintett a folyosóra ugyanezen Eötvös Károly is. A vajda körül csakhamar nagy csoportosulás támadt. Megismétlődött ez azután a szünet alatt is, a mikor Széll Kálmán kormányelnököt és arra vitte az útja:

— Mit magyaráz a vajda? — kérdi a miniszterelnök az egyik fiatal honatyától.

— Azt, — feleli a megszólított — hogy mennyivel törvénytelenebb a küszöbön álló ex-lex, mint volt a Bánffy korabeli.

Széll Kálmán mosolyogva jegyezte meg:

— Ha szépen megkérítek a vajdát, ki magyarázza tinéktek az ellenkezőjét is.

Gyakran képezi most a szó tárgyát, hogy Szilágyi Dezső mit csülekedett volna a jelenlegi állapottal szemben. A spiritiszta honatyák, mert ilyenek is vannak, azon törték a fejüket, hogy seance ot rendeznek abból a végből, hogy Szilágyi Dezső szellemét megidézék, hogy nyilatkozzék.

Hock János azonban, a ki évekkal ezelőtt még Deák Ferencz szellemét is megidézte — ezt állítja ugyanis róla — leintette őket, mondván:

— Hiábavaló fáradság, mert Szilágyi odaát is a makacs szellemek közé tartozik, ezek pedig tudvalevően nem jelentkeznek, vagy ha igen, olyan gorombán válaszolnak, hogy nincsen köszönet benne.

A folyosón gomba módra terem a politikai pletyka és pénteken csak az a hír tartotta magát erősen, hogy Apponyi Albert gróf nem-

En részvételt szóltam: »Szerelmes barátom,
Ez a férfi sorsa ezen a világon
Hisszük mi magunkat győzhetetlen hősnek,
Neveznek ridegnek, csúfolnak erősnek,
Mi magunk rohanunk halállal is szembe
S nem győz le semmi, lásd csak az asszony nyelve.
De ne panaszkodjál, ne is szegyenkezzél,
Edesebb vereség nem érhetne ennél.
Hiszen tudod mért oly erős a nő nyelve?
Mikor az úr Adám bordáját kivette,
Hire futott rögtön a paradicsomban:
Asszony jön a házhoz! Nosza innen-onnan
Összefutott minden, a mi szép volt, s gyöngéd.
Hozták az új lénynek szépségüknek gyöngyét.
Jött a harmat: ebből támadt gyöngye teste.
Jött az éj, s a fejét dús hullámmal fedte.
Leszállott két csillag ragyogó szempárnak,
Kelő, piros hajnal mosolygó orcának.
Ugy hogy mire kint volt Adám oldalasontja,
Eva már ott állott némán mosolyogva.
Az Úr is mosolygott. Megfogta a csontot,
S mely eddig Adámban egy hő szívet hordott,
Mely védett egy daczos, büszke férfi-mellet,
Mely nem hátrál, nem tür és soha sem enged:
Szent kezébe vette ezt a büszke bordát,
Ezt a győzhetlent,
S néma ajkak közt így teremtett abból
Iczi-piczi nyelvet.«

csak a Ház elnökségéről mond le, hanem mandátumát is letévén, teljesen visszavonul a politikai élettől. Ezzel kapcsolatosan azt is erősítették, hogy Apponyi gróf ezt a szándékát határozott formában bejelentette Széll Kálmán kormányelnöknek, a kinek nem sikerült a nemes gróftól a szándékától eltéríteni.

A minap két kormánypárti honatyá került össze több függetlenségi párti képviselőkkel a fehér asztalnál. Persze folyt az évődés a kisebbség rovására.

— Hát mit csipáltak? — kérdi az egyik ellenzéki a kormánypártiaktól — ha tényleg az ex-lexbe kerültek?

— En semmit — vág vissza az öregebb kormánypárti — mert én már, hogy négy évvel ezelőtt a Tisza-lexet aláírtam és ex-lexbe kerültem, immunis vagyok.

Pénteken délben végre pozitív alakban tudódott ki, hogy Széll Kálmán nem megy bele az ex-lex-be.

Egy fiatal kormánypárti képviselő hozta a hírt a folyosóra és h iradását ezzel okolta meg:

— Az iment láttam a miniszterelnöki szobában, hogy Széll megtette a lemondó kormányelnököknél szokásos utolsó előléptetési előterjesztéseket.

A Katholikus Szabad Liceum.

— Zárünnepély. —

Ismét végére értünk egy sorozatnak. Mikor tavaly e sorok írójának alkalm volt egyik, nem éppen katolikus-barát férfiával a Kath. Szabad Liceumról beszélgetni s dicsekedni annak szép sikerével, az illető ur mosolygott.

— Hagyja csak. Majd meglássa, jövőre felényire csappan a lelkesedés s végre is el fog aludni az egész. Probatum est. Nagyváradon nincs kitarlás a közönségben.

Aggódva kezdtünk tehát az ideai sorozathoz; és hálával, elismeréssel telve a a közönség iránt, kell kijelentenünk, hogy az a jóslat alapos csalódás volt. Nem felére apadt, hanem megkettőződött a közönség lelkesedése s olyan pártolásban részesítette a kör ünnepélyeit, a minő Nagyvárad irodalmi és művészeti életében eddig példátlan s a melyhez csak a szabad liceumi előadások tavalyi sikere fogható.

Épp ezért a második sorozat végére érve, hálával és elismeréssel kell megemlékeznünk mindenek előtt Nagyvárad város közönségéről, mely felekezeti külfömség nélkül lelkes pártolásban részesítette a Kath. Kör előadásait.

Jellemző tünet ez éppen Nagyváradon, hol annyi felekezetre vagyunk darabolva s a hol a felekezeti türelmetlenséggel és szánalmas tudatlansággal egyaránt izgattak a kath. szabad liceumi előadások ellen. Tagadni nem akarjuk, sőt büszkéek vagyunk rá, hogy a nagyváradai Katholikus Kör újabban kifejtett élénk tevékenysége az országszerte felébredt katolikus szellemnek egyik jele.

De az a lelkes támogatás, melyben e kör matinéi és estélyei minden neveletlen támadás dacára részesülnek, fényes czáfolata annak, mintha az ébredő katolikus mozgalmak bárkinek meggyőződésére veszélyesek volnának. A közönség

maga inti le azokat, kik ellenünk áskálódnak s a más vallásuak részvétele a tanúság rá, hogy a katolikus mozgalmak csak arra veszélyesek, a kinek semmiféle meggyőződése sincs.

Hálát mondva az ideai támogatásért a közönségnek s erőt merítve a jövő évi munka előkészületeihez, Isten nevével befejezte a Szabad Liceum az ideai előadásokat; bucsuszava az, a mi volt tavaly: viszontlátásra!

A tegnapi zárünnepély csattanósan fejezte be az ideai előadásokat. A változatos, érdekes műsor a belépti jegy daczára akkora közönséget vonzott az estélyre, a minőt más egyletek csak idegen művészek felléptetésével tudnak elérni; a Kath. Kör ünnepélyére kibocsátott jegyek legnagyobb része már jóval az előadás előtt elfogyott, pedig az egész műsor helyi szereplőkől volt összeállítva, kiket a közönség legnagyobb részt már régebben ismer. Az egyes szereplők igyekeztek azonban a lehető legérdekesebb programponntal szerepelni, úgy hogy valamennyi pont magas színvonalával megérdemelte annak a kiválóan intelligens közönségnek a pártolását, mely a liceumi előadások fényét megjelenésével emelni szokta.

Első pont volt Pálffy Béla beszéde »A társadalom harmoniája« czimmel. A beszéd mintegy folytatása Prohászka beszédjének, Prohászka az emberben kereste a harmoniát. Pálffy a társadalomban. Lapunk főmunkatársáról lévén szó, nem volna ildomos dolog dicséretet írunk róla, de fölösleges is. Elég dicséret volt az a mély figyelem, melylyel a közönség az egész beszédnek eszmemenetét követte. Azt hisszük, olvasóinknak is igaz élvezetet szerzünk vele, ha a beszédet egész terjedelmében közöljük. Hogy a kiváló szónokot a beszéd végével az egész közönség szünni nem akaró ovációkban részesítette, azt emlitenünk sem kell.

A lélekhez szóló, komoly beszéd után komoly művészi szám következett a Mihályházy Margit zongora játéka. Mihályházy Margit k. a. gyönyörű játéka egyre fejlődőben van; minden fellépése újabb fokát jelent a haladásnak s minden fellépése újabb és újabb élvezetet jelent a közönségnek. A katolikus Kör közönségének most volt alkalm a másodszer gyönyörködni remek technikájában és érdekes előadásában, mikor Wagner Richard »Izolda halála« című klasszikus szerzeményét Liszt Ferencz nehéz átíratában játszotta el. Egyike ez a legnehezebb zeneműveknek; de a mily nehéz volt a feladat, oly bravúrosan közdött meg vele a bájos művésznő. Erti a titkát, hogyan kell a klasszikus zeneművekkel is elragadni a közönséget; viharos tapsokkal és éljenekkel jutalmazták érte.

Következett lapunk belső dolgozó társának, dr. Krüger Aladárnak »Velence galambjai« című verses elbeszélése. A bohókás és mégis érdekes verset a közönség zajosan megjelente; lapunk tárczarovatában közöljük.

Ismét egy bájos fiatal leányka, Pekanovits Margit lépett az emelvényre, de ő már nem egyedül. Melodráma-hoz, Váradi Antal »Petőfi a Hortobágyon« című verséhez játszotta a zongorakíséretet Pekanovits Margit, a költeményt Péterffy Elemér, a kifizető szavaló adta elő csengő, érczes, férfias hangon s a hegedű kíséretet Frankó Sándor, a szép jövője fiatal hegedűművész játszotta. Pekanovits Margit zongorajátékával meglepte a hallgatóságot; első fellépésre is annyi biztosságot árolt el, a játékban annyi technikai készséget, a mily készséggel ezt a műsor számot az első közönség emelte. Természetesen épp oly elismerés illeti Péterffy Elemér gyönyörű szavaltát és Frankó Sándor remek, művészi hegedűjátékát is.

Majd Krüger Jenő éneke következett. Magyarország oly szegény tenoristákban, hogy a kiváló magyar tenorista természeti ritkaság számba megy. Ilyen ritka nép tenor hangja Krüger Jenőé; hozzájárul alapos zenei képzet-

ség, mely képessé teszi az ének különben is erős hatásának teljes kiaknázására. Határozottan erősödött, férfiasodott a hangja tavaly óta; betöltötte a termet csengésével. Bohm Károly 'Tied' cz. dalát, majd **Bátly** Endre 'Oh miért ely későn' cz. szerzeményét adta elő, zajos tapsokat provokálva. Az elismerésből kijutott **Bátly** Endrének, a kitűnő szerzőnek is, a ki **Krüger** Jenőt zongorán kísérte.

Végül **Böszörményi Géza** mondott szép beszédben köszönetet a kath. Szabad Liczeum szereplőinek, és a közönségnek a meleg partfogásáért.

A rendezőség természetesen legnagyobb hálaival a két bájos hölgy szereplőnek tartozik; és e hálaival csak némi csekély jelét adta azáltal a két remek csokorral, melylyel **Ugy Mihályházy Margitot**, mint **Pekanovits Margitot** meglepte.

Az estélyt ritka előkelő közönség élvezte végig, olyan, a minőt csak a Katholikus Kör előadásain láthatni; daczára a rossz időnek és daczára hogy ezuttal belépődij mellett volt rendezve az estély, a főgymnazium diszterme egészen megtelt közönséggel; a jelenvoltak közül sikerült a következőket összejegyeznünk:

Urhölgyek: Anlauf Jánosné, báró Braunakerné, báró Braunakker Etuska, özv. dr. Brányi Gézáné, **Bátly** Endréné, **Beleznay** Antalné, **Bodnár** Jánosné, **Böszörményi** Gézáné, **Böszörményi** Tildus, **Bozóky** Béláné, **Bozóky** Nóra, **Brányi** Miczike, **Buzás** Balázné, **Buzás** nővérek, özv. **Bilinszky** Sólerné, **Beöthy** Ilonka, **Békessy** József ezredesné, **Csipkés** Sándorné, **Csordacsics** Ferenczné, **Csordacsics** Miczike Csányi nővérek, **Dús** Lászlóné, **Dús** Proska, **Dobruczky** Ödönné, **Domokos** Istvánné, **Darvasi** Margit, **Décezy** Ella, **Dániel** Lajosné, **Elő** Jánosné, özv. **Eszékly** Gyuláné, özv. **Fekete** Pálné, **Ferencsik** Odönné **Ficzek** Lajosné, **Ficzek** Margit, **Farkas** Etelke, **Frankó** Endréné, **Grósz** Józsefné, özv. **Grunwald** Henrikné, **Gaszner** Károlyné, **Hannig** Miczike, **Harmathy** Károlyné, **Harmathy** Erzsike és **Gizike**, **Huber** Irénke, **Hanzély** Lajosné, **Hegyesi** Mártonné, **Hegyesi** Annuska és **Katicza**, dr. **Harrach** Józsefné, **Herngh** Sándorné, **Heringh** Erzsike, **Jerzák** Irma, **Jacsó** Lajosné, **N. Justh** Károlyné, **Julier** Vilmosné, **Julier** Margitka, özv. **Krüger** Viktorné, **Kugler** Rózsika, **Kelemen** Kálmánné, özv. **Kutka** Gézáné, **Kutka** Bella, **Karakas** Albertné, dr. **Kováts** S. Jánosné, **Komlóssy** Józsefné, **Kiss** Ernesztin, **Kugler** Rózsika, **Kappel** Györgyné, **Komlóssy** Ilonka, **Kugler** Margitka, **Kováts** Béláné, **Kováts** Emma, **Lausch** Károlyné, **Lausch** Ilonka, **Latschny** Irénke, **Lukács** Gusztávné, **Mihályházy** Kálmánné, **Mihályházy** Margit, **Maróczy** nővérek; **May** Sándorné, **Molnár** Kálmánné, **Nizsalovszky** Endréné, **Olasz** Akosné, **Peiser** Károlyné, **Peiser** Sárika, dr. **Papp** Oszkárné, **Papp** Cosima és **Ella**, **Paczko** Aladárné, özv. **Paluga** Agostonné, **Pekanovits** Imréné, **Pekanovits** Margit, **Pillán** Ferenczné, özv. **Péterffy** Istvánné, **Palánky** Károlyné, **Petry** Gyuláné, **Rozslay** nővérek, **Richter** Terus (Szeged), **Rácz** Amelie, **Sztarill** Ferenczné, **Sztarill** Jánosné, **Stauber** Józsefné, **Szalay**né, dr. **Stocker** Józsefné, **Stauber** Iduska, **Szönyi** Istvánné, **Szönyi** Margit, **Szántay** nővérek, **Stettner** Istvánné, **Szabó** nővérek, **Sebestyén** nővérek, özv. dr. **Személy** Kálmánné, özv. **Schémmler** Samuné (Zaafna), **Sebessy** Béláné, **Sebessy** Erzsike **Székely** Irma és **Aranka**, **Stark** Róza, **Szalay** Stefike, **Sártory** Endréné, **Szemes** Ilonka, **Tátray** Sándorné, **Thury** Endréné, **Trenhauser** Józsefné, dr. **Tóth** Mihályné, **Tóth** Etuska, **Varró** Domokosné, **Vucskics** Julia, özv. **Vidovich** Bonaventuráné **Varga** nővérek.

Notabilitások: **Palotay** László preláus, **Békessy** ezredes, **Steinberger** Ferencz, **Nogely** István, **Medvigy** Mihály, **Sal** Ferencz, **Nesztor** József, **Novotny** S. Alfonz, dr. **Kováts** S. János, **Makkay** József, **Varró** Domokos, dr. **Papp** Oszkár, **Mihályházy** Kálmán, **Pekanovits** Imre, **Böszörményi** Géza, **Frankó** Endre, **Mayer** Antal, dr. **Vucskics** Gyula, **Makucz** Ernő, **Nizsalovszky** Endre, **Bozóky** Béla, **Petry**

Gyula, **Peiser** Károly, **Vidovich** Béla, **Kappel** György, **Kováts** Mihály, **Némethy** József, **Kováts** Béla, **Brém** Lőrincz, **Szemes** Imre, **Báthory** Ferencz, **Kelemen** Kálmán stb.

UJDONSAGOK.

Országos szélvihar.

Tegnap reggel, mintha a mesebeli szélzsákot nyitották volna, ki olyan óriási szélvihar kerekedett Nagyváradon és környékén.

A borzasztó szél mindjobban erősödött s déltájban érte el tetőfokát. Iszonyu zugással sepepte végig az utcákat. A járókelők igyekeztek fedett helyre menekülni a borzasztó vihar elől s a forgalom a minimumra szállott. Különösen a szabadabb tereken dühöngött vad bömböléssel a szél. A kalapokat kikapta a járókelők fejéből. A fákat az utcákon nemcsak erősen megtépte, hanem sokat közülök kitört s a pusztítás jelentékeny kárt okozott.

A Városligetben két óriási, 30 méter magas élő fát tövéből csavart és döntött ki a borzasztó vihar, amilyen már régen nem volt Nagyváradon. A kertekben és szőlőkben is nagy károkat okozott, mert sok gyümölcsfát tett tönkre.

A házakat is nagyon megrongálta az orkán. Az Orsolya-zárda fő-utcái tornyának tetőjéről lesodorta a vihar a keresztet, mire a templom előtt közbiztonsági tekintetből elzárták a járdát.

A Szent László-templom keleti oldalán, a kórusnál levő óriási ablakot bedöntötte a szél, de szerencsére ez időben nem volt senki a templomban s így nagyobb szerencsétlenség nem történt.

Körözs-utcán a városház mellett lefordította az állásról a deszkákat.

Egész nap dühöngött a vihar s e mellett éles hideg volt. A hőmérő higánya alig 1 fokkal volt felül a 0-on.

Este 6 óra fele havas hideg eső kezdődött, mire a vihar elült. Ha kiderül, erős fagyás lesz s tönkre tesz minden növényzetet.

Nemcsak nálunk, hanem országszerte, sőt Európa-szerte ilyen abnormis időjárás dühöng. Egész Közép-Európa hőmérséklete közel a fagyponthoz ingadozik s általános borulat, hó és eső, viharok hírért kapjuk mindenfelől.

Pécsről táviratozzák: Az éjjel itt erősen téli fordult az idő. Az erős hófúvás következtében a háztetőket és földeket 3-4 centiméteres hóréteg borítja. A hideg időjárás a veteményekben és szőlőkben már igen jelentékeny kárt okozott. E vidék déli fekvésénél ennyire abnormális időjárásra a legöregebb emberek sem emlékeznek.

Veszprém, ápr. 18. Veszprémbe és környékén hajnal óta nagy szélviharban erősen havazik. A vonatok közlekedése minden irányban megakadt. A Bakonyból térdig erő havat jelentenek. A gyümölcsösök elpusztulnak. A szőlőkben óriási kárt tett a rossz időjárás. Az orkán kocsikat dönt fel.

Ujvidék, ápr. 18. Tegnapra virradó éjjel itt erős fagy volt, a mely a szőlőkben, gyümölcsösökben és kertveteményekben igen nagy kárt okozott. Ma erős szél és hideg van. A vonatok késve érkeznek.

Moór, ápr. 18. A tegnapi nagy esőzés után hajnal óta itt erősen havazik.

Selmeczbánya, ápr. 18. Két nap óta sűrűn havazik és nagy szélvihar van.

Paks, ápr. 18. Reggel 6 órától iszonyu szélvész mellett erősen havazik. A táj egészen fehér. Tegnap este villámlott és menydörgött. A levegő nagyon lehült. Az alacsonyabb helyeken a vetések, szőlők vízben állanak. A Duna erősen árad, de veszélytől a védgát-területen nem tartanak. (M. T. I.)

Szegzárd, ápr. 18. Tegnap villámlás és mennydörgés között órákig tartó záporosodás kezdett. Ma reggelre nagy havazás állott be. Az eddigi időjárás a gyümölcsben nagy kárt okozott.

TAJEKOZTATO.

Régészeti és történelmi muzeum (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 3-6 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

Ápril 19. Tisztviselők Otthonának közgyűlése d. u. 4 órákor.

Ápril 26. Gyorsíró verseny a keresk. kamara helyiségében d. u. 3 órákor.

Ápril 19. A biharmegyei nőegylet közgyűlése d. u. 4 órákor.

Ápril 19. A tisztviselők Otthonának közgyűlése d. u. 4 órákor.

Május 3. Gőzgépezélok és kazánfűtők vizsgálata az Adria malomban d. e. 9 órákor.

* **Fehérvasárnap.** A kath. egyház ma Fehérvasárnapját üli, annak az emlékére, hogy a kereszténység első századaiban a Nagyszombaton megkeresztelt hívek ezen napig fehér ruhát viseltek. Az iskolás gyermekek leginkább ezen a napon részesülnek az első szent áldozásban. Az újvárosi irgalmas nővérek zárdájában ma, vasárnap reggel fél 8 órákor járulnak a leánykák az első szent áldozáshoz.

* **Két új tanterv alkalmazása.** Az újvárosi községi elemi fiú- és leányiskolánál felállítják a kir. tanfelügyelő által kívánt V. osztályt már a következő tanévben s Nagyvárad város törvényhatósági bizottsága ezen osztályok vezetésére 1 tanító és 1 tanítónő állást rendszerezített. A belügyminiszter az új tanító állások rendszerezését jóváhagyta.

* **Husvét a görögöknel.** Ma és holnap, hétfőn ünneplik gör. kath. és keleti polgártársaink az Üdvözítő dicsőséges feltámadásának emlékét. Az istenitiszteleteket az összes templomokban nagy pompával tartják meg. A gör. kath. székesegyházban ma, vasárnap reggel 4 órákor tartották meg a feltámadás ünnepélyét. A szertartásokat **Köváry** Tivadar nagyprépost tartotta, nagy segédlettel s utánna matutinum volt. Délelőtt 9 órákor ünnepélyes szent mise lesz, amelyet szintén **Köváry** Tivadar nagyprépost celebrál; a szent mise után **Nyes** Mózes kanonok szent beszédet tart. Délután 3 órákor ünnepélyes vécserőye lesz. Husvét hétfőjén reg-

Kitűnő saját termésű borok

kaphatók lakásomon üvegezten a következő áron:

	1 liter	0,7 liter	0,5 liter
1. Uj (palack nélkül) — — —	frt 32 kr.	frt — kr.	frt — kr.
2. O. asztali, n.-várad, fehér	40		
Finom fajorok:			
(palackkal)			
3. Kadarka, vörösbör, ménesi	1	90	65
4. Cabernet, vörösbör	1	10	70
5. Sauvignon, fehér csemegebor	1	20	10
6. Ménesi aszú, vörös			2

Hogy finom **fajoraim** a n. é. közönség részére könnyebben hozzáférhetőek legyenek, a 3., 4., 5., 6-os számú fajokból 7-10 és 5-10 literes üvegekben **Ij. POPPER JÓZSEF** ur kereskedésében bizományi raktárt tartok, a hol is a jelzett boraim ugyanazon áron kaphatók, mint nálam.

10 üvegen felüli megrendelést házhoz is szállítok. Saját termésű törköly-pálinka és cognacomat is áruba bocsátom

Molnár Lajos

Schlauch-tér 18. sz.

Telefonszám: 604.

gel 6 óraker matutinum s délelőtt fél 10 óraker *Kőváry* nagyprépost ünnepélyes szentmisét mond. — Az olasz, nagyhid melletti gör. kath. templomban is ma, vasárnap reggel 4 óraker dr. *Laurán* Ágoston végezte a föltámadási szent szertartásokat, valamint a matutinumot és szent misét. — A gör. keleti templomokban is nagy fényvel ment végbe a föltámadás ünnepélye. A holdas templomban *Mangra* Vazul püspöki helynök pontifikált nagy segédlettel.

* **Április 11 a középiskolákban.** Nagyvárad három középiskolája tegnap ünnepelte meg a magyar törvényhozás által hivatalos nemzeti ünneppé aratott április 11-ét, az 1848-iki törvények szentesítésének évfordulóját.

A *redlikolában* reggel 9 óraker vette kezdetét az ünnepély az intézeti tornacsarnokban, melyet az egész tanári kar élén megjelent ifjuság s számos vendég teljesen megtöltött. Először az ifjuság énekelte a Hymnust, majd dr. *Kardeván* Károly tanár fejtegette a nap emlékéit, kidomborítva az azon idők nagy történelmi alakjainak működését, különösen *Kosztuth* Lajosét. A fiatal tudós tanár beszédét lelkesen megélejezték. Végül az ifjuság énekelte a Szózatot.

Nagy közönség vett részt a *főgimnázium* ünnepélyén is, mely a díszteremben folyt le délelőtt 1/10 óraker. Itt az ünnepi beszédet a rend kiváló tagja *Kertész* Miksa tanár mondta. A hazafias érzéstől áthatott, gyönyörűen konstruált ünnepi szónoklat mély hatást gyakorolt a nagyszámú közönségre. Azonkívül az ifjuság kitűnő zenekara szerepelt két számmal s *Sebestyén* Gyula VI. o. t. szavalt.

A *Kereskedelmi iskolában* délután tartották meg az ünnepélyt számos iskolabizottsági tag, szülő, a tanárikar és ifjuság jelenlétében. A tartalmas műsor essze kiemelkedő pontja volt dr. *Kováts* S. János igazgató tartalmas, tömör vonásokkal megírt s szónoki lendülettel előadott ünnepi beszéde, melyben a modern magyar jogállam megalakulásáról szólt. Az értékes ünnepi szónoklat teljesen lekötötte a hallgatóság figyelmét s végül hosszas tapsokkal honorálta a tudós igazgató előadását. Azonkívül a növendékek közül többen szavaltak, s a zenekar játéka s az ifjuság éneke alkotta a műsor többi pontjait.

Ugyszintén a *várad-oluszi-i rom. kath. iskolában* tekintettel a husvéti szünidőre, tegnap délelőtt 10 óraker tartatott meg a törvényszentesítés évfordulójának ünnepélye. A tanítók, mindegyik saját osztályában, a gyermekek fejlettségéhez mérten alkalmi beszédben magyarázták meg az április tizenegyedikének nagy jelentőségét. Utána hazafias dalokat és hazafias verseket szavaltak. A hosszú iskolabezárás miatt az iskolában csak félnapi szünet volt.

* **20,000 korona megtakarítás.** Ilyen is előfordult Nagyvárad városánál. A város számvevői hivatala most állította össze a közuti alap 1901/1902. évről a zárszámadást s ebben 20800 korona megtakarítás szerepel. A tekintélyes összegű megtakarítást az által érte el a város, hogy a közuti alaphoz tartozó külső utak fedanyagának szállítását, kavicsolását a város által beszerzett igák által házilag végeztették. A 20,800 korona maradványt beállítják az 1903. év javára s elsősorban a szőlőkbe vezető utak, Hidegser-utca stb. kövezésére használják fel.

* **Gyorsíróverseny.** A nagyvárad gyorsíróegyesület ez uton értesíti az érdeklődőket, hogy a május 3-ikára hirdetett gyorsíróverseny f. hó 26-án d. u. 3 óraker fog megtartatni a Kereskedelmi és Iparkamara termében. A verseny iránt, melyen csak nagyvárad gyorsírók vehetnek részt, különösen a tanuló ifjuság körében élénk érdeklődés mutatkozik. A versenyt megelőző napon, tehát 25-én délután 3 óraker az iparkamara helyiségében próbaversenyt tart az egyesület, amelyen csak a versenyezni óhajtok lesznek jelen.

* **A város vízvezetéke.** A m. kir. földtani intézet nagyobb művet szándékozik kiadni az ország ártézi-kutjairól, vízvezetékéről. Ennek az érdekében a földmivvelésügyi miniszter kérdőívet küldött Nagyvárad városához, amelyben a vízvezetékére kér adatokat, terveket, költségelőirányzatot.

* **Az adóhivatal vezetése.** Említettük, hogy *Lukács* Ödön adóügyi tanácsnok betegsége folytán két hónapi szabadságot kért s orvosai tanácsára Meránba utazik. *Rimler* Károly polgármester a tanácsos távolléte idejére dr. *Istvánffy* István I. aljegyzőt bizta meg az adóügyi osztály vezetésével.

* **Egy ifju élet vége.** Egy jeles tehetségű, szép reményekre jogosító ifju: *Paku* Elemér budapesti IV. éves bölcsészethallgató haláláról őszinte részvéttel értesülünk. Az oly korán, alig 22 éves korában elhunyt ifju *Paku* János kiérdemült nyug. r. kath. tanító fia s a budapesti tudományegyetem egyik legkiválóbb hallgatója volt; küzdelmeinek, törekvéseinek befejezése küszöbén, midőn öreg édes atyjával már a cél elérésének örültek, a halál fagyos lehelete kioltotta életét. Temetése tegnap, április 18-án délután nagy részvét mellett ment végbe Nagyállóban. Béke poraira!

* **Kinevezés.** A nagyvárad m. kir. pénzügyigazgatóság *Ulteanu* Miklós temesvári kir. fővármihatali díjtalan gyakornokot a nagyvárad kir. fővármihatalhoz díjas gyakornokká nevezte ki.

* **Adatokat kér a villamos műről.** Kolozsvárott most tanácskoznak a villamos világitás és erőátvitel behozatalán. A pályázatot már meghirdették s körülbelül ugyanazok az ismert nagy czégek adtak be ajánlatokat, akik Nagyváradon is pályáztak a munkálatokra. Kolozsvár város tanácsa átiratot intézett Nagyvárad városához, amelyben kérdéseket tesz és felvilágosítást kér a villamos telep üzemére, berendezésére. Nagyvárad város tanácsa készséggel megadja a kért adatokat, amennyiben már rendelkezésére áll.

* **Külföldről haza.** Dr. *Rácz* Ödön külföldi utjából hazaérkezett és a m. k. bábaképzésében és gyermekmenhelyben orvosi működését megkezdette.

* **Osztályorsjáték.** Az osztályorsjáték tegnapi húzásánál a következő számok nyertek:
2000 koronát: 6792 20830 49539 42799
43109 43693 45027 46854 51106 52909 62828
72412 76421 78799 91180 103462 104230
109193.

1000 koronát: 4775 27209 28226 35976
46459 47073 48050 59406 43955 55379 55885
62435 62780 68896 91599 93171 95047 97946
141533.

500 koronát nyertek: 1568 6463 12791
13344 15400 18308 19183 23121 27555 29512
33073 33440 34121 36129 42457 45577 49281
50273 50806 51616 51706 54557 55384 58386
59677 59887 63459 63001 64293 79936 73893
79734 84006 86622 90389 90900 94722 101897
104146 109037 109749 106775.

Azonkívül 920 számot huztak ki 200 korona nyereséggel.

* **Nemzetközi fényképképzés.** A photo-club kiállítása iránt állandóan nagy az érdeklődés. *József Agost* főherczeg nevével együtt ismételtelen ellátogatott a kiállításba, melynek művészi képei között nagy tájékozottsággal igazodik el és a főherczegnőt ő maga kalauzolja. A főherczegi pár legutóbb kis fiukat is magával hozta a kiállításra, a kinek különösen az autoscop szekrényben elhelyezett stereoscop képek szemlézése okozott élénk örömet. A kiállítás számos új képpel gyarapodott. A beérkezettek közül eddig majdnem felét megvásárolták. A vevők között *József Agost* főherczeg és

neje 8 érdekes képpel szerepelnek. Képeket vettek még: gróf *Eszterházy* Mihály, a Photo-club elnöke, gróf *Andrássy* Géza, gróf *Hadik-Barkóczy* Endre, gróf *Széchenyi* Béla valóságos titkos tanácsosok, *Bischitz* Matild uró, *Josipovich* Géza orsz. képviselő, br. *Aczél* Géza, *Ráth* János, lovag *Schoeller* Lipót a bécsi Camera-club elnöke, br. *Edelsheim* Gyulay Lipót, dr. *Wartha* Vincze, madarasi *Beck* Gyula, *Posner* Alfréd lovag stb. A kiállítás máig csak egy héttig lesz nyitva.

* **A bérkocsiszemle eredménye.** Az e hó 15. és 16-án megtartott tavaszi bérkocsi, lövés és számszemle általában kielégítő haladást mutat, amennyiben a megjelent bérkocsik közül csupán háromat kifogásolt a bizottság. Minthogy azonban ezen szemléből 53 egyfogatu és 13 kétfogatu bérkocsi távolmaradt, ezek részére 28-án reggeli 8 óraker a lövésártéren újabb szemle fog megtartatni, amelyre annál is inkább meg kell jelenniök a bérkocsisoknak, mivel ellenkező esetben sem állomáshelyet, sem sorosságot nem kapnak és a forgalomból kiltatnak.

* **Halva talált munkás.** *Moskovits* Adolf és fia szeszgyárában a munkások háló szobájában tegnap virradóra holtan lelték *Gerlach* Mihály galicziai származású munkást. Az alig 25 éves fiatal ember hirtelen halt el, miért is orvos-rendőri bonczolás útján fogja megállapítani a hatóság a halál okát. A hullát a bonczházba szállították.

* **Megbűntetett merénylő.** Tragikus eset történt tegnapelőtt éjjel *Jaszénova* községben, a hol *Giriti* Vászó vasuti málházó felesége agyonlőtte *Dobler* Antal vasuti raktárnokot. *Giriti* és *Dobler* együtt szolgáltak a jaszénovai vasuti állomáson. *Giritinek* csinos fiatal felesége van, a ki a faluban lakik. *Dobler* nőlen ember és bolondult a fiatal asszony után, a ki azonban mindig kitért a szerelmes raktárnok elől. Az utóbbi időkben már annyira üdözötte az asszonyt, hogy elmondta a férjének is a dolgot. A szegény málházó, a ki elárendelte is volt *Doblernek*, vigasztalta a feleségét, hogy csak legyen erős, nem sokáig fog az állapot tartani, mert kérte az elhelyezését. Tegnapelőtt éjjeli szolgálata volt *Giritinek* s e miatt az éjjel a vasuti állomáson töltötte. Ezt az alkalmat *Dobler* felhasználta és este 10 óra tájban betört *Giriti* lakásába, ahol az asszony egyedül volt. Az asszony már ágyban feküdt, amikor a bezárt ajtó felpattant és a sötétben ott termett *Dobler*. Az asszonyuk már nem volt ideje, hogy az ágyból kiugorjon, kirántotta a vánkosa alul a revolvert, melyet ha férje nem volt otthon, mindig ott szokott tartani, s azzal rálőtte *Doblerre*, akit a golyó mellén talált. A megölt embernek még volt annyi ereje, hogy kíváncsorgott a szobából, de az utcán összeesett és meghalt. Az asszony az eset után rögtön kifizetett az állomásra a férjéhez, akinek elmondta, hogy mi történt. A férj és az állomási előjáró rögtön a helyszíntre siettek s ezek találták meg *Dobler* az utcán, aki már akkor haldoklott. Az esetről azonnal értesítették a csendőrséget, amely távirati jelenést tett a törvényszéknek s a vizsgálóbíró megérkezéseig az asszonyt őrizet alá vették.

x Tisztelettel hívjuk fel az olvasó közönség szives figyelmét **Mezey Dezső** műlakatos és toronyórás lapunk mai számában közölt hirdetésére.

x **Jó tanács.** Mindazoknak, kik pázsitot akarnak létesíteni, ajánljuk, hogy szerezzék be *Mauthner* Ödön csász. és kir. udvari magkereskedéséből Budapesten a »Sétatéri« vagy a »Margitszigeti« fűmagkeveréket. Ezeket már 29 éve szállítja *Mauthner* Budapest és a Margitsziget oly bámulatra méltó és gyönyörű sétaterei részére. 158.

* Tisztelettel hívjuk föl a n. é. fogyasztó közönség szives figyelmét **Krausz Béla** nagyvárad-szöllősi sörgyáros lapunk mai számában közölt *nyiltér*-hirdetésére.

x **Mindenkinek** saját érdekében ajánljuk, hogy tekintszen szét az újonnan megnagyobbított Amerikai áruházban, Fő-utcza (Bazár-épület,) a hol most remek nagy rőfös raktár lett berendezve s annak kirakatai figyelmet érdemel.

x **Köszönetnyilvánítások** halom számra érkeznek azoktól, kik az *Igmándi keserű-víz* hashajtó szerül használták. Olvasóinknak szíves figyelmébe ajánljuk erről szóló mai hirdetésünket.

x Felhívjuk olvasóink figyelmét **Sanow** Leo exporteur lapunk mai számában levő hirdetésére, melyben igen olcsó áron vannak ajánlva a közönségnek gyapjuszövetek, vásznak, zsebkendők stb. cikkek.

Z E N E.

Boriska-mazurka. Lassan-lassan kezdik *Bátky* Endrét, a Boriska-mazurka szerzőjét idehaza is megismerni. Ez a zseniális fiatal zeneszerző, kinek a lelkében csak úgy zsong a szebbnél-szebb dallam, eddig ugyszólván csak a külföldön örvendett hírnévnek, külföldön, hol műdalait számos hangversenyen előadják.

Nálunk a műdalnak alig van közönsége; s *Bátky* Endrét nem is mint műdalköltőt, hanem mint tánczeneszerzőt ismeri meg egyre jobban a magyar közönség. Dalos gondolatait tánczenébe foglalja, s így már egyszerre ismertté lesz neve saját hazájában, s egymás után kapkodják el keringőit, mazurkáit. E nemű munkáiból most jelent meg egy végtelenül bájos mazurka, melyet a szerző *Nadányi* Boriska urhölgynek ajánlott.

Nem sablonos tánczene az, ami *Bátky* műveiből a közönségre lebilincselőleg hat, hanem az a költői érzés, a zenei gondolat mélysege és finom kidolgozása, a minőt a piaci kereslet számára gőzerővel dolgozó zenészeinkben aligha találunk.

Bátky Endre igaz tehetséggel írja műveit s alapos képzettséggel dolgozza fel a bennük lévő gondolatot. Ilyen mű a *Boriska-keringő* is: üde, eredeti, dallamos, úgy hogy első hallásra megkapja és fogva tartja a hallgatót. Bizony nyúl rövid idő alatt nagy elterjedtségnek fog örvendeni a társaságban, még jobban megismerteti *Bátky* Endre nevét s egyengetni fogja az utat ahhoz, hogy kiadhassa a szerző az ő legbecsesebb alkotásait is: műdalait.

A *Boriska-mazurka* kapható a szerzőnél 1 kor. 20 fillérért.

SZINHÁZ.

HETI MŰSOR.

Vasárnap) d. u.: Goldstein Számi.
este: Ocskay brigadéros.
Hétfő: Katalin.
Kedd: Annuska (premier).
Szerda: Görög rabszolga.
Csütörtök: Szultán.
Péntek: Trilby.
Szombat: Casanova.

Ocskay brigadéros.

Hej Rákóczy, Bercsényi! Mikor ez az egyszerűségében is olyan megható kesergő megcsendül, lehetetlen a magyar szívek meg nem dobbannia. Ocskay brigadéros, kurucz dicsőség mindig hálás közönségre fognak találni, még akkor is, ha az a közönség oly csekély számu, mint volt a tegnapi. Rengett a ház az ürességtől s Ocskay brigadéros költői dialogjait üres falak visszhangozták.

Kár érte. *Keszler* Ede lépett fel Ocskayban s a mily értékes minden alakítása, nem maradt alatta ez sem. Egygyel csökkentette mégis a hatást: arczjátékával néha a haragosból a torzonborz árnyalatba csuszott át. Pompás volt megint *Szarvasi* Szörényije; klaszszikus alakítás, bárhányszor lássuk, sohasem unjuk meg. E. *Kovács* Mariska Tisza Ilonája és *Kápolnai* Juliska Dilije egyként kitérők voltak. Sajnos azonban, hogy *Nyárai* óta jó udvari kamarást nem látunk. Sziklai nem a felséges fejedelelemnél, hanem valami szatócsnál lehetett volna kamarás a kiejtésével és hanghordozásával. *Deési* nem volt rossz *Ozoróczy*nek, de kár volt a sokkal jobb *Königsberg* szerepét sokkal rosszabb kézre, *Szőke* Sándorra bízni. *Tóth* Elek, *Berlányi*, *Vank*, *Szathmáry*, főleg pedig *Bérczi* igen sokkal hozzájárultak, hogy az említett dúczenék dacára az előadás tetszett. Nem haragudtunk meg akkor sem, mikor *Bognár* leveles láda helyett leveses ládát mondott.

A beteg színtársulat. Jelentettük már, milyen fatális helyzetben van a Szigligeti-színház. A színtársulatnak majdnem fele beteg. *B. Ruzsinszky* Ilona, *Parlaghy* Kornélia, *Haller* Irma, *Horváth*, *Békési*, *Perényi* stb. többé-kevésbé rekedtek. Csak a legnagyobb erőfeszítéssel lehet a műsort egy-két napra is összeállítani. — Az igazgatóság vendégszereplésekkel akart a bajon enyhíteni, azonban a vendégszereplések érdekében tett lépések sem jártak sikerrel. *Csillag* Teréz, *Ujházy* Ede, *Nyáray* Antal stb. az utolsó pillanatokban táviratozták le vendégjátékaikat. Hétfőre már előreláthatólag kilábalnak különben múltó természetű bajjaikból a beteg tagok.

Goldstein Számi. Ma délután a vidám *Uj honpolgár*, a Goldstein Számi szerez mulatságot az ő híveinek. A czimszerepet *Bérczi* Gyula játssza. *Haller* Irma, *Berlányi* Vanda, *László* Irén, *Agnelly* Irén, *Bognár*, *Szarvasi*, *Deési* és *Szőke* a többi szereplők.

Ocskay brigadéros másodsor. Tegnap este Ocskay brigadéros került színre a Szigligeti-színházban s ma, vasárnap este újra *Ocskay brigadéros*t játsszák. Ugy volt, hogy a Falurossza kerül ma este színre, azonban ezt a tervet megváltoztatta az a szinte váratlanu nagy és kivételes siker, a mit Ocskay szerepében *Keszler* Ede aratott. Az első és második fölvonás után *Keszler* művészi játékának hatása alatt nagyon sokan kérték Somogyi igazgatót, hogy adjon alkalmat a közönségnek, hogy láthassa ma, vasárnap este a *Keszler* Ede Ocskayát. E kérések folytán tüzte ki ma estére is Ocskay brigadéros a színház igazgatósága. *Keszler* Ede Ocskay-alakítása iránt bizonyára nagy lesz a közönség érdeklődése.

Szigligeti-Színház.

Folyószám 207.

Bérlet 175 sz.

Ma vasárnap, 1903. április 19-én:

Este 7^{1/2} órakor rendes helyárrakkal:

Ocskay brigadéros.

Történelmi dráma.

Délután 3 órakor fél helyárrakkal:

Goldstein Számi,

az új honpolgár.

Bobózat.

S Z E M É L Y E K:

Gólya Frigyes, tőkepenzes	—	Bognár J.
Eulália, neje	—	Benkő Jolán
Nelli, gyámleányuk	—	Berlányi Vanda
Gerzon Tamás, magánzó	—	Szathmáry Arpád
Cziczelve kisasszony	—	Agnelly Irén
Tavaszi Aladár, iparlovag	—	Deésy Alfréd
Kádár Teréz, munkásleány	—	László Irén
Szalay Kornél, postatiszt	—	Szőke Sándor
Virág Toncsi, varróleány	—	Haller Irma
Takács Péter, lakatos	—	Szarvasi Sándor
Veron, szobaleány	—	B. Horváth Irma
Goldstein Számi	—	Bérczi Gyula

HELYARAK: Nagypáholy 7 frt. Földszinti és első emeleti páholy 6 frt. Másodemeleti páholy 4 forint. Szőnye 1 frt 50 kr. Kőrszék 1 frt 20 kr., Támlászkék, 1 frt. Erkélyülés 1-ső sor 60 kr., közép 2-ik sor 50 kr. Erkélyülés oldal 2-ik sor 40 kr. II. emeleti zártszék 30 kr. Földszinti állóhely 50 kr., Diák és katonajegy a földszintre 30 kr. Karzati állóhely 20 kr. Egy színlap 10 kr.

A holnapi előadásra jegyek már d. u. 3 órától előre válthatók.

Jegyek előre válthatók színház jobb oldalán, a bérházzal szemben, d. e. 10-től 12 óráig, d. u. 3-tól 5-ig. Esti pénztárnyitás 7 órakor

Kezdeté fél 8 órakor, vége 10 órakor.

Holnap hétfőn, április 20-án:

KATALIN.

Operette.

EGYESÜLETEK.

Az Otthon közgyűlése.

A Nagyváradi Tisztviselők Otthona ma, április hó 19-én, vasárnap, délután 4 órakor tartja meg évi rendes közgyűlését és pedig kedvező idő esetén a nyári kerthelyiségben. A közgyűlésre a tagok meghívotnak.

Nagyvárad, 1903. évi április hó 18.

Az elnökség.

NYILTTÉR.

Dr. Rácz Ödön

ORVOS

lakásán (Fő-utcza, Városi Bazár-épület)

rendel naponta d. u. 2—4-ig.

Tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, miszerint deztük. — Dusan felszerelt raktáron tartunk **hálószoba-, ebédlő- és szalon berendezéseket**, valamint **Thonet-féle hajlított butorokat**, ugyszintén **asztalos és kárpitos munkák** előállítását a legjutányosabb árszámítás és a legizlésebb kiállítás mellett elvállalunk. — Ugyszintén az **esztergályos szakba vágó munkálatok** a legolcsóbb árszámítás és a leglekisebberetesebb kivitel mellett eszközöltenek, valamint az e szakmába vágó munkák színtén raktáron is tartatnak.

Lukács Antal és Társai.

ELSŐ NAGYVÁRADI
asztalos-társaság
160 BUTORRAKTÁRA
NAGYVÁRAD, Nagy-Teleky-utcza.

Közép-Európa több helyén teljesen szünetel a táviró és telefon közlekedés. A berlini gyorsvonat a pályatestre döntött telefonoszlopok és drótv. zetékekben fennakadt s már az egész vonatot nagy veszedelem fenyegette, mikor sikerült a vonatot megállítani. A viharok miatt mindenfelé nagy fennakadások vannak a vasúti táviró és telefon forgalomban. Budapesten is tetemes károkat okozott az egész nap tomboló szél.

A Balkánról.

Konstantinápoly, április 18. A szultán báró Calice osztrák-magyar nagy követnek a tegnapi kihallgatáson kijelentette, hogy a fellázadt albánokat szigorúan meg fogja büntetni és már intézkedett, hogy lázadásuk meg ne ismétlődjék.

Halál a vasúti kocsik között.

Temesvár, április 18. Szabó Pál 24 éves vasúti fékező ma reggel a személyvonat rendezésénél vigyázatlanságból két vasúti kocsi közé került. A két kocsi úgy összenyomta a mellét, hogy szörnyethalt. (M. T. I.)

Gyilkos rendőrök.

Odessza, április 18. Sotschiban a rendőrök egy részeg parasztot börtönbe zártak. A paraszt a zárkában is tovább garázdálkodott, a mi annyira dühbe hozta a rendőröket, hogy neki estek és agyonverték. A belügyminiszter szigorú vizsgálatot indított.

KÖZGAZDASÁG.

Hogyan védekezzünk az őszi vetések kifagyása ellen?

Valamely gabona áttelelése nemcsak annak féleségétől, — hanem egyéb körülményektől is függ, melyekre a gazda befolyást gyakorolhat s ellensúlyozása, vagy legalább is gyengítése képen a kedvezőtlen időjárás káros behatásának, — mindent el kell követnie. Főkövetelmény első sorban az, hogy kellőképpen elkészített talajba jusson a mag, — oly talajba, melyben zavartalanul menjen végbe a gyökérbézés. Ha netalán a vetés, a talaj nem volna eléggé ülepedett, úgy azt a vetés előtt mindenestre hengerezni kell. Leginkább a rozs az, mely ülepedett földet kíván; nem szereti a friss szántást, azért a tulságos fellazítást redukálni kell; a szükséges szántást is korán kell megadni a homokos talajon.

Hacsak lehet és amennyire csak lehet, kerüljük vetés után a hengerezést. Igaz ugyan, hogy amennyiben jó a hengerezés vetés után könnyebb talajon, hogy egyenletesebb és gyorsabb csirázást idéz elő, — általában — nagyon természetes — sokkal erőteljesebben nézhetnek a tél elebe a fiatal növénykék. A búzának legjobb két-három héttel a vetés előtt adni meg a vetőszántást, azt czélozva, hogy a talaj a vetés előtt ülepedjék le, mert ez a friss szántás lehengerezésénél többet ér. Mig az árpa tapasztalat szerint, kertileg mivel talajt szeret, addig a buza a rögös felszint kívánja jobban s e miatt kerülni kell a talaj tulságos elaprózását.

Tökéletesen elégséges az, ha csak annyi föld veszi körül a magot, amennyiben a gyökerek akadálytalanul fejlődhetnek. Czélsebb a rögöket ökölnagyságnyra meghagyni, mert a rögök védik télen át a fiatal buzanövénykéket s tavasszal pedig maguktól is szétessenek. Különösen pedig lejtőkön, mészszegény kergesedésre hajló talajon s exponált helyeken a talaj tulságos elaprózása nem helyén való. Meg van még az az előnye is a vetés előtt való hengerezésnek, hogy a fejlődésre nézve kedvezőbb mélységre vettettek el a magok. Nagyon gyakran előforduló hiba a nagyon mélyre való vetés, a minek azután az a következménye, hogy sok mag ki nem kel s a csirázás is egyenetlen és tökéletlen.

A rozstot kötött talajon 2—2 1/2 cm. mélyre vessük, homokon pedig 5, legföljebb 7 cm. mélyre. A buza már nem szereti az ilyen mélységet, azt csak 2—5 cm. mélyre szabad vetnünk. Kötött és nedves talajon sekélyre, száraz és lazább talajon mélyebbre kell vetnünk, mert minél mélyebbre vetünk, annál jobban fenyeget a kifagyás. Erre nézve a müncheni központi kísérleti állomás tett kísérleteket, melyekből kitűnik, hogy 2 1/2—5 cm. mélységű vetésnél 11%-ot tesz ki a kifagyás által okozott veszteség, míg 7 1/2—10 cm. mély vetésnél 12—13%-ot, 12 1/2—15 cm. mély vetésnél már 44—70%-ot tesz ki a veszteség.

Vetésünket a kifagyás ellen leginkább a korai vetéssel védhetjük meg. Ha idejében vetjük el az őszi búzát, vagy őszi rozstot, úgy a növénykék már eléggé fejletten és megerősödve mennek át a télbe, a nélkül, hogy tulbuják lennének. Különösen a rozs az, amely korai vetést kíván, mert a késői vetés csekély bokrosodást von maga után, s ennél fogva kevés termést is. Magától értetődik, hogy a ritka vetés a téllal szemben kevésbé ellentálló, mint a hó alatt kipálló buza vetés. A gazdának a vetésnél első sorban a kellő mélység betartására kell ügyelni.

Nagyon természetes, hogy minél nehezebb és szebb a mag, annál erőteljesebb növényt szolgáltat az, s a növény annál ellentállóbb. Az őszi rozsszal végzett kísérletekből kimutatjuk, hogy 82.5 q abszolút súlyú rozsnál (1000 szem súlya = abszolút súly) a kifagyás által okozott veszteség 13%, 35 q abszolút súlyú rozsnál 30% és 27.5 q abszolút súlyúnál már 50%. Megfelelő trágyázással is védekezhetünk a kifagyás ellen, amennyiben minél erőteljesebb a növény, annál ellentállóbb. Egy esetet közöl a gyakorlatból Giersberg, mikor különben teljesen ugyanazon talajmivelés és trágyázás mellett az egyik táblában nem volt elegendő foszforsav, míg a másik foszfátokkal lett megtrágyázva, s a kifagyás akkora kárt okozott, hogy hektáronként 8 q-val kevesebb mag termelt a foszforsavval nem trágyázott táblán.

Lóosztályozás. A városi katona ügyosztály ez uton is felhívja Nagyváradi város ló-tartó gazdának figyelmét a holnapután, kedden és másnap szerdán megtartandó lóosztályozásra, amely mindenkor reggel 1/8 órakor az újvárosi lóvásártéren tartatik meg. Kedden reggel az olasz és újvárosi gazdák — szerdán pedig a többi városrészbéli gazdák lovai vezettetnek elő.

SZERKESZTOI POSTA.

A „Szabadság“-nak. Mindenkiel a ma-ga nyelvén beszélünk, mert azt akarjuk, hogy meg-értse. Tótokkal francziául nem beszélhetünk.

Értéktőzsde.

Budapest, április 18.

Osztrák hitel	688.50
Magyar hitel	749.50
Allamvasut	694.—
Rimamurányi	488.—
Magyar jelzálog	535.25
Salgótarjáni	—
Wagon-kölcsön	—

Határidők.

Budapest, április 18.

Buza októberre	7.86
Buza áprilisra	7.88
Tengeri	6.26
Rozs okt.	6.81
Zab ápr.	5.90
Káposzta, repce, aug.	11.90

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1903. április 18-án.

Magyar aranyjáradék 4	121.45
Magyar koronajáradék	92.75
Magyar vasúti kölcsön aranyban 4 1/2%	—
Magyarvasut kölcsön ezüstben 2 1/2%	—
Magyar keleti vasut államkötvény 1876-ból	—
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	99.50
Italmérési jog megváltási kötvény	—
Horváth szlavonföldtehermentési kötvény	99.50
Magyar nyereséj-sorsjegy-kölcsön	201.—
Tiszaszabályozás és szegedi sorsjegyek-kölcsön	157.—
Osztrák járadék papirban	100.85
Osztrák járadék papirban	100.35
Osztrák járadék aranyban	121.50
Osztrák korona járadék	101.—
Osztrák államsorsjegyek	154.—
Osztrák magyar bank részvény	16.05
Magyar hitelbankrészvény	725.—
Osztrák hitelintézet részvény	686.50
Párisi vista	95.80
29 frankos arany (Napoleon'dor)	19.06
Németbirodalmi márka	116.95
Londoni vista	239.75
20 márkás arany	23.40

Nagyváradai hetivásár.

Forgalmi kimutatás 1903. április hó 14-ről. Tiszta buza körülbelül 200 hltr. Kétszeres buza 50 hltr. Rozs 70 hltr. Arpa 40 hltr. Zab 50 hltr. Tengeri 140 hltr. Burgonya 36 hltr.

Lábas jószágok: Hizott sertés mintegy 74 drb. Félhizott — drb. Sovány — drb. Süldő — drb. Malacz — drb. Hizott marha — drb. Jármos ökör — drb. Fejős tehén — drb. Borju — drb. Bivaly — drb. Juh és kecske — drb. Ló 109 drb.

A szerkesztőért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

A Richter-féle
LINIMENTUM CAPS.COMP.
Horgony-Pain-Expeller

egy régi kipróbált háziszer, a mely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölésű alkalmaztatik köszvénynek, csúznál és megbűléseknek.

Intés. Silányabb utánzatok miatt bevásárláskor óvatossággal legyünk és csak eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony“ védjeggyel és a „Richter“ czéggel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható. Főraktár: **Török József**, gyógyszerésznél **Budapesten.**

Richter F. Ad. és társa,
** csász. és kir. udvari szállítók. **
Rudolstadt.

Wladár János
legelőcsőbb bevásárlási bazarja
NAGYVÁRAD, Fő-utca
(Nyiri-ház.)

Tisztelettel hívom fel a n. é. közönség szives figyelmét a mai kor igényeinek teljesen megfelelőleg berendezett bazarüzletemre, hol mindennemű disztárgyak, juksz-czikkek, szalon-tűzijátékok, bűvészeti-czikkek, továbbá a legszebb valódi tajték-pipák, szipkák és dohányzószeretek, asztalfutók és szobadiszek az olcsóságban utólérhetetlen árak mellett bocsátatnak a m. t. vevőközönség rendelkezésére. Szives pártfogást kérve, maradtam

Képes levelező lapokban dús választék

242.

kiváló tisztelettel

Wladár János.

Szabászati tanfolyam

Tisztelettel értesitem az intelligens hölgyközönséget, hogy hatóságilag engedélyezett

szabászati és varró tanintézetet

nyitottam intelligens hölgyek részére.

Szabni, rajzolni, ruhát és fehérneműt varrni alaposan tanítok.

Mindenki varrhat magának.

Angol, francia ruhák, kosztümök, blousok és gyermek ruhák legegészségszerűbben készíttetnek.

Szives pártfogást kér

özv. Eszéky Gyuláné.

186.

Uri-utca 20. sz.

Szabott árak!

China-ezüstgyári raktár

Nagyvárad, Bémer-tér.

Ajánlja a most érkezett, 1903. évi mintákban dusan felszerelt raktárát, u. m. étszerek, asztalterítékek gyertya- és karos gyertyatartók, tálcák, asztal- és gyümölcsállványok, disztárgyak művészi kivitelben. Nászajándékok, verseny és jubileumra alkalmi tárgyak stb. Vendéglő-, szálloda- és kávéházberendezések a legszolidabb kivitelben.

Angol és francia china-ezüst GYÜRÜK egyedüli elárúsítója Bihar-, Hajdumegye és Erdély részére nagyban és kicsinyben.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Országgh Sándor

zongoragyára

R.-Palota. (Budapest mellett).

Alapított 1861-ben.

Ajánlja a mai kor igényeinek mindenben megfelelő

új orgonáit.

Elvállal javításokat a legjutányosabb árak mellett.

Kisebb orgonák raktáron!

121 Árjegyzéket kívánatra küldök.

Uj női-kalap Salon.

A n. é. közönség szives tudomására hozom, miszerint egy új

női-kalap divattermet

nyitottam, ahol minden rendű női kalapok nagy választékban kaphatók.

MANNO IRÉN

női kalap divatterme Szalárdi- (rég. Posta)-utca 15/358. számú háznál 237.

Már mindenki tudja, hogy a LEGJOBB

beszélőgépek és akis



Uj. Sonnenfeld József

cégnél kaphatók

Nagyvárad, Kossuth Lajos-utca 1. szám.

Előnyös részletfizetési feltételek! 208.

Ujdonság! Kemény öntésű hengerek, melyeknek tartóssága felülmúlhatatlan, továbbá EREDETI AMERIKAI FELVÉTELEK!

! Bármelyik kívánt ének vagy zenedarab kapható!

Pártoljuk a helyi ipart!

Nagyvárad iparosaihoz és polgáraihoz!

Tisztelt iparos- és polgártársaim! Nagyváradon tetemes költséggel újjáalakítottam a már pusztulásnak indult **sörgyárat**. Felszereltem azt a mai kor igényeinek megfelelően. — Abban a helyzetben vagyok, hogy egy minden tekintetben megfelelő, kellemes ízű, **zamatos, erős és a legtöbb táperővel bíró**

sört

hozhatok forgalomba.

A gyár üzembe vételénél Nagyvárad iparosai és polgáraitba helyeztem bizalmam. Ők tudják első sorban megítélni, hogy mit tesz az, ha egy olyan közszükségletet fedező czikkért, mint a sör, évenként több mint egy millió korona vándorol idegen városokba, de a mi még ennél is rosszabb, idegen országokba!

Kötelességem felemlíteni, hogy a Nagyváradon elfogyasztott több mint **egy millió korona** sör értékének felénél több iparcikkék készítésére, beszerzésére és munkadíjak kifizetésére lesz fordítva. Tehát minden pohár idegenből származó sör elfogyasztása által saját iparunkat és munkásainkat károsítjuk meg indokolatlanul!

Sokat várok önöktől tisztelt iparos és polgártársaim! Saját érdekeiket mozdítják elő, ha mindenütt és minden alkalommal

NAGYVÁRADI SÖRT

fognak kérni. Palackjaim a gyár eredeti czimkéjével vannak ellátva. A sör pedig oly jó, hogy egyszeri megízletés elég arra, hogy állításom igaz voltáról bárkit is meggyőzzön.

Szives pártfogást kér

A Nagyvárad Sörfőzde és Jéggyár.

Telefonszám: 439.

Olcsó ezüst-bevásárlás!!

A m. kir. fémjelző hivatal által fémjelzett

13 próbás **ezüst evőkészletek 5%**

gyertyatartók és girandolok 6%

krajczár grammja

DEUTSCH SIMON

ékszerésznél

Nagyvárad, Bémer-tér.

TAVIRATOK.

A pécsi püspök czáfolata.

Budapest, ápr. 18. (Saj. tud. táv.) A Gotterhalte botrány képviselőházi tárgyalásán tegnap egyebek között **Fejérváry Géza** br. honvédelmi miniszter azt a kijelentést tette, hogy a magyar himnusz nem énekelhetik a templomokban, mert erre vonatkozólag így nyilatkozott a pécsi püspök. Most a pécsi püspök köréből leczáfolják a honvédelmi miniszter ez állítását. Állítólag az egésznek az alapja csak annyi, hogy egy kápolna szentelés alkalmával, melyen több közös hadseregbeli tiszt volt jelen, **magán kérésre** a pécsi püspök úgy intézkedett, hogy ne énekeljék a magyar himnusz.

József Ágost főherczeg Kis-Jenőn.

Kis-Jenő, április 18. József Ágost főherczeg és nejét tegnap este megérkezésükkor a hatóságok fejei és nagyszámú közönség üdvözölte. A trónörökös tervbe vett látogatását elhalasztotta. (M. T. I.)

Olay Lajos interpellációja.

Budapest, ápr. 18. (Saját tud. táv.) Az ülés végén **Olay Lajos** interpellált a községi választók összeírása dolgában. Értesülése szerint Budapesten a Józsefvárosban az ellenzéki választókat kihagyogatták a választók jegyzékéből. — Az interpellációt kiadták a belügyminiszternek.

Megczáfoltt letartóztatás.

Budapest, ápr. 18. Hollai Adolf ny. főszámvevő azt táviratozza a Magyar Távirati Irodának, hogy a letartóztatásról szóló hír nem igaz.

Oriási viharok.

Budapest, ápr. 18. (Saját tud. táv.) Az óriási szélvihar, mely ma egész Közép-Európán át vágott, mindenfelé nagy károkat okozott. Értesüléseink szerint leghevesebben a következő városok környékén dühöngött: Bécs, Eszék, Pécs, Léva, Zólyom, Kaposvár, Igló. Ezekben a helyeken többnyire nagy havazás követte a tomboló orkánt, mely több helyen a táviró és telefon oszlopokat kidöntötte.

000 REGÉNY CSARNOK. 000

Tüzzel-vassal.

Irtta: Sienkiewicz Henrik.

241

— Lassan járj, tovább érsz! — felelt Rzendzian. — Mikor ezt hallottam, igen megörültem, de nem mutattam az örömmöt, hanem csak ennyit mondtam: Csakugyan ott van? Már régen lehetett, mikor odavitted! Biztosított róla, hogy Horpyna hű hozzá, akár egy kutya, hogy akár tíz évig is előrizné a viszsztatéig és hogy oly biztonságban van ott, aminthogy egy Isten van az égből s hogy oda se lengyelek, se tatárok, se kozákok el nem jutnak, mert Horpyna a parancsainak főtétlenül engedelmeskedik.

Mialatt Rzendzian beszélt, Sagloba úgy remegett, mintha a hideg lelné. A kis lovag megelégedetten bólintgatott a fejével, Longinus pedig az égre nézett.

— Hogy ott van, ez tehát már bizonyos! — folytatta a legény. — A legnagyobb bizonyosság az, hogy engem hozzá küldött. Jól vigyáztam, hogy gyanút ne keltsék és azt kérdeztem: Miért menjek én oda? Így felelt: Mert én nem tudok. Ha élve jutok el Wlodawából Wolhyniába, Kiuwbe vitetem magamat, mert ott mindenütt a mieink, a kozákok az urak. Te pedig lovagolj Horpynához és parancsold meg neki, hogy a hercegnőt az Isten szüzanyjának kolostorába vigye.

— Micsoda? Hát nem a Szent-Miklós-zárdájába vitték? — tört ki Sagloba. — Rögtön megmondtam, hogy Icolics csak képzelődött vagy hazudott.

— Az Isten szüz anyja zárdájába, ugy bizony! — folytatta Rzendzian. — Ezt a gyűrűt, — így szölt Bohun, — átadom neked, meg ezt a levelet és kést, hogy Horpyna megismerjen téged és megtudja így, hogy a legjobb barátom vagy. Horpyna már tudja, hogy ez mit jelent, mert megbeszéltem vele! Téged igazán az Isten küldött! Együtt menjetek, a kozákoktól ne félj, de jól vigyázz a tatárokrá; kerüld őket, mert ők nem méltányolják a menlevelet. A szakadéokban egy helyen pénzt ástam el, csupa arany, azt vidd mindenesetre magaddal. Utközben mindenütt mondd azt, hogy Bohun feleségét kíséred és akkor nem fog bajod történni. Különben — mondotta — az a boszorkány majd ellát jó tanácsokkal, ha látja, hogy tőlem jössz. Kit mást küldhetnék én szerencsétlen, kibem bizzam idegen földön az ellenség közepette? Könyzár között könyörgött és utoljára meg is esketett az a vadállat, hogy oda fogok lovagolni. Én ugyan megesküdtem, de magamban utána mondtam: a gazdammal együtt. Nagyon megörült, ideadta a menlevelet, a gyűrűt, a kést és minden ékszerét. Elfogadtam, mert úgy gondoltam, hogy jobb helye van mindezeknek nálam, mint annál a rablógyilkosnál. A bucsuzásnál azután megmagyarázta, hogy melyik szakadéokban van a rejtékhely, hogy merre lovagoljak és kihez forduljak, mindezt oly tüzetesen, hogy bekötött szemmel is odatalálnék, amiről az urak is meg fognak győződni, ha, amint hiszem azonnal elindulunk.

— Majd csak holnap! — szölt Wolodyjovskij.

— Mit holnap! Ma hajnalhasadtakor nyergelve legyenek a lovak, tombolt Sagloba.

Altalános lön az öröm, hangos hála-madársokot mondtak mindannyian és rapyogott az arcuk. A három lovag Rzendziant újabb és újabb kérdésekkel ostromolta, ő pedig a szokott rendületlen nyugalomával felelgetett.

— Ez aztán már valami! — szölt Sagloba. — Te ugyancsak lelkes embere vagy Skrzetaskinak.

— Hát ez olyan nagy érdem? — kérdezte Rzendzian.

— Bizonyosan aranyba foglaltatnai

— Azt is megköszönöm, ha megjutalmaz, de e nélkül is híven szolgálom a gazdámat.

— Mit csináltál Bohunnal? — kérde Wolodyjovskij.

(Folyt. köv.)

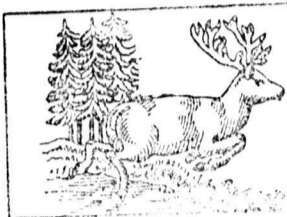
SCHICHT-szappan

109

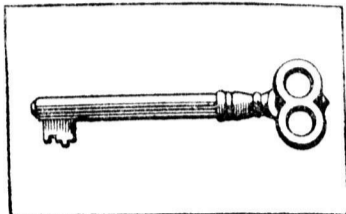
„SZARVAS“

vagy

„KULCS“



Legjobb, legkiadósabb és ezért a legolcsóbb szappan. Minden káros



hatásu vegyítéktől mentes.

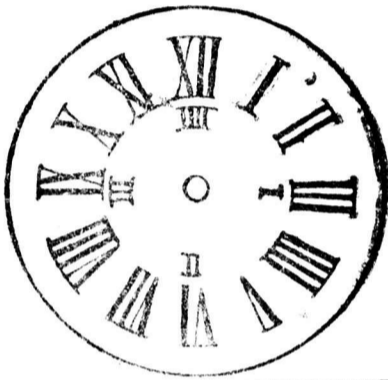
— Mindenütt kapható. —

Vásárlásnál ügyelni kell arra, hogy minden darab szappan „Schicht“ névvel és a fentebbi védjeggyel legyen ellátva.

Számos kitüntetés!

Számos kitüntetés!

DADAY JÓZSEF utóda



Mezey Dezső

műlakatos és toronyórárs

Nagyvárad, Szent János-utca 320. sz.

Van szerencsém a m. t. közönség b. figyelmét felhívni a mai kor igényeinek teljesen megfelelő és a legmodernebbül berendezett

műlakatos és toronyóra műhelyhelyiségemre,

hol több kiállításon kitüntetett szerkezeti TORONYÓRAIM vörös fémből készült főkeretekkel s a felhuzást könnyítő, a legezészerűbb módon alkalmazható külön mozgó orsókkal s a súlyemelő czinkezett vassodronyoköteleket tartó vashengerekkel és ingaszabályozó csavarokkal vannak ellátva.

KÉSZTORONYÓRAIMNAK jóállás felelősség mellett felállítását is elvállalom melyek pontos járásáért szavatolok.

A n. é. közönség szives pártfogását kérve, maradtam kiváló tisztelettel

MEZEY DEZSŐ,

műlakatos és toronyórárs.

216

Fontos az érdekelteknek tudni,

hogy míg egyéb fajta keserűvizekből egy egész pohárral szükségeltetik,

addig hathatós már fél pohár

**IGMÁNDI**

KESERŰ-VÍZ.

Mint kitűnő étvágyat hozó természetes gyomortisztító és hashajtó. Amellett könnyen bevehető, mert íze nem émelygős, sós, hanem kellemes keserű.

Kapható mindenütt, ugy a forrástulajdonos:

SCHMIDTHAUER LAJOS gyógyszerésznél **KOMÁROMBAN,** üvege 60 fillér.

Minőségileg kéretik össze nem téveszteni más olcsóbb fajta keserűvizekkel s beszerzésnél határozottan SCHMIDTHAUER-féle Igmándi viz kérendő.

Kapható helyben minden gyógyszertár és fűszerkereskedésben.

— Export Amerika és Angolországba. —

Telefon 418.

Kerületi képviselő: **Biró József.**

Telefon 418.

KECSKEMÉTY ISTVÁN teljesen újonnan átalakított és berendezett étterme és sörcsarnoka

Nagyváradon, Lukács György-(Kőfaragó)-utcza sarkán.

Kitünő teke-pálya!

Van szerencsém a n. é. közönség és igen tisztelt vendégeim becses tudomására hozni, hogy **újonnan átalakított és jól gondozott**

teke-pályámat

már megnyitottam

s azt a szórakozni vágyó közönség szíves rendelkezésére bocsátottam.

Este 5 órakor pedig

Flecken (szenensült) estélyt

rendezek, melyre szíves látogatást kérek.

Továbbá ajánlom **magyaros konyhám, tisztán kezelt boraim** jutányos ár és pontos kiszolgálás mellett.

Jö zenéről gondoskodva van.

A n. é. közönség szíves pártfogását kérve, vagyok

teljes tisztelettel

KECSKEMÉTY ISTVÁN, vendéglős.

Naponta frissen csapolt **MÁRCZIUSI SÖR**, saját termésű, tisztán kezelt

HEGYI BOROK.

ABONNENSEK elfogadtatnak mérsékelt árak mellett.

Társas-ebédek, vacsorák vagy lakomák

étlap szerint vagy megállapított árak mellett elfogadtatnak.

Egyben van szerencsém a **vidéki utazó közönség** szíves **vendég-szobáimat** újonnan berendeztem s tisztántartására különös gondot fordítok, ugyancsak

szállóhely

is jutányos ár mellett szíves rendelkezésre áll.

Figyelem!

Miután **sajátszüretelésű boraimból** nagy készletem van, nagyobb mennyiségben is eladok. 50 litertől kezdve **házhöz szállítok** és 6% engedményt nyújtok. Viszont elárusítóknak nagyobb kedvezmény.

Horváth János

szücsmester

Nagyvárad, Nagy-Magyar-utcza 332. sz.
(Saját ház, Nyárfasikátorral szemben)

ÜZLETHELYISÉG: Olaszi, Fő-utcza.
(Orsolya-szüzek zárdájával szemben).

Éli ruhák, uti bundák, lábzsákok, szőnyegek stb.

nyári gondozásra

vételnek és mint eddig, úgy ezután is pontosan **jutányos feltételek mellett** kezeltetnek

Vidéki megrendelések

gyorsan és pontosan, a leglelkiismeretesebben eszközöltetnek. 243

Biztosítva **12.000** korona erejéig.

Olesó

törlesztéses kölcsönt

közvetít birtokokra, fizetésére katonatiszteknek, közhivatalnokoknak

214

Beness József, Tata.

Telefonszám 477.

Telefonszám 477.

VILLAMOS berendezések.

Van szerencsénk a n. é. közönséget értesíteni, hogy **Nagyváradon, Kossuth Lajos-utcza 3-4. sz. a.**, (Mezey-féle ház) **első emeletén**

ÉPÍTÉSI irodát

nyitottunk. Ezen irodánk a városi hálózathoz kapcsolandó

elektromos világítási- és erő-átviteli berendezések

tervezésével és szerelésével foglalkozik, — bárkinek **díjtalanul költségvetést** készít és erre vonatkozólag készségesen mindennemű **felvilágosítást** ad. — Ugyancsak fenti helyiségben

villamos világító testek- és szellőztető készülékekből

és különféle ipari **motorokból** **dús minta-raktárt** tartunk. célokra szolgáló

A költségvetések készítéséhez szükséges egy helyszíni felvétel, melyet szintén **díjtalanul** készítünk és ezen célra közegeinket telefon-értesítés vagy írásbeli felszólítás alapján rendelkezésre bocsátjuk.

Szakavatott, csinos és pontos kivitelű munkákról biztosítjuk a t. közönséget.

Ganz és Tsa építésvezetősége.

224

Figyelem!

Az „Amerikai áruház” olesó árakban utólérhetetlen!

Értesíteni kívánom a t. vevőközönséget, hogy az üzlet a régi helyiségbe **Fő utca (Bazár épület)** lett visszahelyezve, a hol most a rövidáruval kapcsolatban

gyönyörű rőfös raktár lett berendezve

teljesen új, remek áruval, melynek megtekintése figyelmet érdemel.

Telefon-szám: 372.

221.

Tisztelettel

AMERIKAI ÁRUHÁZ.

Kiadó lakás.

Kálvária-utcán ujonnan épült **2 négy szobás lakás**, a hozzátartozó mellékhelyiségekkel és kerttel **május hó 1 től kiadó.**

Értekezhetni ugyanott **Csepregha Miklós** háztulajdonossal. 277

Dr. Dreiszker vizgyógyintézete

KÓSZEGEN,

Vas megye, vasúti állomás.
Márczius 1-től nyitva.

RENDSZER:

Priesnitz és Kneipp.

Legjobb gyógyeredmények!

Gondos orvosi felügyelet!

Igen jutányos ár!

Prospektus ingyen és bérmentve! 173

Első és legnagyobb órajavitó műhely.

ÓRA-, ÉKSZER- és LÁTSZER-ÜZLET!



Nálam már

nem kell reklám,

hisz minden ember jól tudja, hogy a

színház oldala mellett



Kepes Márton

első és legnagyobb órajavitó műhelye a legelőnyösebb.

Nálam nem lesz felszámítva sem 5 kr., sem 6 kr., sem 50, sem 40, sem 60 kr., hanem minden órát **kivétel nélkül**

szigorú 1 évi jótállás mellett **csak 90 krajczárért javítok meg.**

A legfinomabb óraüveg 10 kr.

Kérem a helyes címre ügyelni.

Kérem az én műhelyemet nem összehasonlítani más reklám-üzletekkel. 244



Mindennemü

fényképezési kellékek és gépek

gyári árban kaphatók

WEINSTOCK FÜLÖPNÉL Nagyváradon,

Szent László-tér 47-ik szám.

Képes árjegyzék bérmentve.

Telefonszám 181.

ALAPITTATÓ : 1883 ban.

TELEFONSZÁM : 465.

Cement-, műkö-, beton- és aszfalt-ipar vállalat.

190

POLLÁK SAMU

Nagyvárad, Kert-utca 10. sz. || Kolozsvár, Szappan-utca 6. sz.

Állandóan készít: egyszerű csementlapot, sajtolt diszes mozaiklapot, csatorna-csöveket, lépcsőket, fedlapot, esőviz-folyókát és mindennemü **MÜKÖVET**, továbbá SZABADALMAZOTT HORNYOLT **FEDÉLCSEREPET**, teljesen TŰZBIZTOS szabadalmazott **gipsztáblát** válaszfalak gyors előállítására.

Elvállal jótállás mellett:

nedves lakások gyökeres szárazzá tételét, mindennemü aszfaltozást, betonozást, terazzo-munkát művészi kivitelben.

Ajánkozik:

járdák, szökő-kutak, csatornák, diszes fal és keramitburkolatok, aszfaltparkezták stb. elkészítésére.



Költségvetés ingyen és bérmentve.



Távbeszélő: 67. sz.

KRUGSTEIN IZIDOR UTÓDA

Sürgöny czim: Rosenberg Izsó.

Rosenberg Izsó

építkezési anyagok, gazdasági
cikkek és zsiradékok nagy raktára.
Nagyvárad, Kossuth-utca.

I-ső rendű **BEOCSINI** Portland-CEMENT.
I-ső rendű Román-

EGERESI alabastrom és szobrász **GIPSZ.**

MENYEZET NÁDFONAT.

CEMENTLAPOK és **BETONCSÖVEK.**

CARBOLINEUM és **TINCTORAL**

megóvják a fát a korhadástól.

== **K Ö A G Y A G C S Ö V E K.** ==

Valódi **ASZFALT FEDÉLLEMEZEK.**

Aszfalt **ELSZIGETELŐ** lemezek.

== **Köszén-Kátrány.** ==

Gazdasági cikkek:

Kitünő minőségű gép- és henger-olajok.

I-a **REPCZE-OLAJ** (égető-olaj).

Első rendű

250

TOVOTTE gépszir, kocsikenőcs és petroleum.

CARBOLSAV.

CREOLIN.

1091. májustól Zöldfa-utca 34. sz.

Sörház-sikátorral szemben.

40 év óta fennálló saját asztalos- és kárpitos-műhely.

Nem gyári, de kizárólag az ország és a külföld el-őrendű műhelyeiből beszerzett **fa- és vasbutorok**, valamint **kárpi-**
tozott berendezések nagy választéku raktára

NAGYVÁRAD,
Zöldfa-u. 34. sz.

WALLERSTEIN FERENCZ

butor nagykereskedése.

Papp György-féle
házban, a volt
Erber helyiségben.

1901. májustól áthelyezettett Zöldfa-u. 34. sz. Sörház-sikátorral szemben.

Elegáns háló, ebédlő, uri szoba és szalon berendezések minden kivitelben, stylszerű szilárd, első minőségű anyagból.
Szőnyegek és butorszövetek nagy választékban. | Kárpitozott butoraim saját műhelyemben készülnek.

Lakások kárpitozását, vagyis tapétirozását elvállalom.

Legjobb gyártmányu zongorák, pianinok és tűzmentes vas- és pénzszekrények
kaphatók.

Javítások gyorsan és pontosan
eszközöltenek.

Andriska Jenő

RÖVIDÁRU, NŐI- és FÉRFI

SZABÓKELLÉKEK

és DIVATÁRUK RAKTÁRA

NAGYVÁRAD, Szent László-tér 1. szám.

☞☞ Ajánlja tavaszi újdonságait, u. m. ☞☞

Hölgyeknek: szalagok, csipkék, ruhadizsek, nap-
ernyők, művirágok, harisnyák, zseb-
kendők, övek, bőrtáskák stb.

Csipke- és tüll-gallérok és boák!!

140



**Keztyű és
derékiűző (mieder)**

Uraknak:

Nappali- és háló-ingek, gallérok, kézelők,
nyakkendők, nyakkendőtükk és inggombok,
esőernyők, harisnyák és lábtyúk, nadrág-
tartók, sweatterek, tornaingek, zsebkendők stb.

gyári raktár!



Szabóknak és varrónóknak árendemény.

☞ **Pontos kiszolgálás!** ☞

Szabókellékekben nagy választék!
Vidéki megrendelések a leggyorsabban eszközöltenek.

Rövidáruban újdonságok és czélszerű
különlegességek.



JEGYZÉKE
55,000 nyereménynek.
 Legnagyobb nyeremény a legszerencésebb esetben:
1.000,000 korona.

Az összes nyeremények 5 hónap alatt kisorsoltatnak és készpénzben fizetendők.

	Jutalom	Korona
1	1 jutalom	600000
1	nyer. á	400000
1	" "	200000
2	" "	100000
1	" "	90000
2	" "	80000
1	" "	70000
2	" "	60000
1	" "	50000
1	" "	40000
1	" "	30000
3	" "	25000
3	" "	20000
3	" "	15000
36	" "	10000
67	" "	5000
3	" "	3000
437	" "	2000
503	" "	1000
1528	" "	500
140	" "	300
34450	" "	200
4850	" "	170
4850	" "	130
100	" "	100
4350	" "	80
3350	" "	40
55,000 nyer. és jut. kor. összegben		14.459,000

Kiváló szerencse TÖRÖK-nél.

Nagyon sokan szerencsések lettek általunk. Tíz millió koronánál többet nyertek nálunk nagyrabecsült vevőink.

Az egész világ legesélydusabb SORSJÁTÉKA a mi m. kir. szabadalmazott osztálysors-játékunk, mely nem-sokára újból kezdetét veszi.

110,000 sorsjegy **55,000**

PÉNZNYEREMÉNYVEL sorsoltatik ki, tehát az összes sorsjegyek fele nyer a mellékelt sorsolási jegyzék kimutatása szerint.

5 hónap alatt összesen **Tizennégy millió 459000** koronát, egy hatalmas összeget sorsolnak ki. Az egész vállalat **állami felügyelet** alatt áll.

Az I-ső osztály **eredeti sorsjegyeinek** tervszerű betétjei a következők:

egy nyolczad $(\frac{1}{8})$ frt - .75 vagyis 1.50 korona.
 egy negyed $(\frac{1}{4})$ > 1.50 > 3.- >
 egy fél $(\frac{1}{2})$ > 3.- > 6.- >
 egy egész $(\frac{1}{1})$ > 6.- > 12.- >

A sorsjegyeket **utánvétellel** vagy a **pénz beküldése** ellenében küldjük szét. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket kérünk azonnal, de legkésőbb

1. é. APRILIS hó 27-ig

bizalommal HOZZÁNK küldeni.

Török A. és Tsa bankháza
 BUDAPEST.

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete?

Főáruházi osztálysorsjáték osztályai:
 Főüzlet: VI., Teréz-körút 46a.
 Fiókok: 1. Váci-körút 4.
 > 2. Múzeum-körút 11.
 > 3. Erzsébet-körút 54.

Rendelőlevél levágandó. **TÖRÖK A. ÉS TÁRSA bankháza** Budapest.

Ezennel megrendelek a m. kir. szab. osztálysorsjáték I. osztályához darab eredeti osztálysors-jegyet a hivatalos tervezettel együtt.

Az korona összeg { utánveendő postautalvánnyal küldöm mellékelve bankjegyekben (bélyegekbén) } A nem kívánt tör- lendő

Ponto szám:

Hirdetések felvételnek a legjutányosabb árban a lap kiadóhivatalában.

A meddig a készlet tart?

Alkalmi vétel.

Meg nem felelő árukért a pénzt azonnal portómentesen visszaküldjük, tehát nincs kockázat. Megrendelésnél kérjük az összeg $\frac{1}{2}$ -ának előleges beküldését, a többi utánvétellel.

Az egész összeg előleges beküldése esetén bérmentve. Ha a rendelési összeg 20 koronát meghalad, uraknak egy gyönyörű nyári selyem mellényszövetet, hölgyeknek 2 és fél méter legfinomabb taffota selymet **ingyen** mellékelünk. — Reklamációkat 10 napig fogadunk el.

- | | |
|---|------|
| 1 méter brünni férfi ruhaszövet, tavaszi vagy nyári ruhához, tiszta gyapju, minden divatos színben | 3.— |
| 1 méter való francia kammgarn | 4.10 |
| 1 méter elsőrendű valódi angol gyapju-szövet | 5.80 |
| 1 darab finom selyemszövet nyári mellényhez | 3.— |
| 1 darab duplafedelű valódi ezüst remontoir horgonyóra, gyönyörű kivitelben és 5 évi írott jótállással | 11.— |
| 1 darab duplafedelű valódi tula ezüst horgony remontoir óra, 14 kövel | 16.— |
| 1 darab atlas cachemir paplan, minden színben, finom, fehér vattával töltve, 120 cm. széles, 185 cm. hosszú | 3.50 |
| 1 darab selyem atlasz paplan, 120 cm. széles, 185 cm. hosszú | 7.— |
| 1 tuczat zsebkendő, finom batiszt, színes széllel és mintázattal, ajour szegélyvel | 2.40 |
| 1 tuczat legfinomabb vászon zsebkendő, 3 sor ajour szegélyvel | 3.60 |
| 1 vég, 32 méter legfinomabb R. Schroll-chiffon, fehérneműnek alkalmas | 24.— |
| 1 vég, 14 mtr legfinomabb írlandi vászon | 18.— |

SANOW LEO exporteur.
 BUDAPEST, IV., Zöldfa-utca 12.

Szőlőgazdasághoz Raffia, rézgalicz, kénpor, ojtópamut a legolesőbb árban.

ÉRTESÍTÉS Szabó és Hajnal

fűszer-, csemege-, bor-, ásványvíz, vadász- és lisztkereskedéséből
NAGYVÁRAD, FŐ-UTCZA,
 (Dr. Grosz-ház)
 a Széchenyi szállodával szemben.
 Városi és vidéki telefon 251. sz.

Igen tisztelt vevőinknek szíves tudomására adjuk, hogy a néhai **Jakab Imre-féle B.-Püspöki** termései bora t meggyettük s azokat az alább jegyzett árakban árusítjuk:

Jakab-féle (Bakator 1870. évi 1 l. 80 kr. Muskotály 1870. évi 1 l. 80 kr. Körösvölgyi 1900. saját termés 1 l. 40 kr. Rislingi 1901. évi saját termés 1 l. 36 kr. Körösvölgyi 1902. saját termés 1 l. 80 kr.)

Vidékre és a kik a fogyasztási adóra kiegyeztek, literenkint 8 krajczárral kevesebbet fizetnek.

Nagy választék csukorka, csokoládé és husvéti disztójásokban. Bőjtű idényre mindennemű páczolt halak és sajtneműek, husvétű sonkák.

Helybeli megrendelések házhoz, vidéki megrendeléseket pedig a helybeli állomáshoz díjtalanul kiszállítjuk.

Tisztelettel 117
SZABÓ és HAJNAL.

Egyedüli terakata (Olasziban) a hírneves Weigrauch Chr. és Tsától spirítusz szobupadló-lacknak kilója 1 frt.